

СЛУЖЕ

НА ФЕДЕРАТИВНАТА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ“ излегуе два пати неделно. — Ракописите не се враќаат. —
Огласите по тарифата. — Ченовна сметка
№г. 62324. — Поштарина платена во
готово.

Петок, 2 август 1946

БЕЛГРАД

БРОЈ *фн*

ГОД. II

Цена на овој број е 12.— дин. — Препла-
тата изнесуе 350.— дин. за полугодие,
или 700.— дин. за цела 1946 година. —
Редакција: Бранкова бр. 20. — Телефони
Редакција 28-838, Администрација 22-619

436.

У К А З

На основа членот 74 точка 6 Уставот Президи-
умот на Народната скупштина ФНРЈ го прогласуе
Законот за државните службеници, кој што го до-
неле Сојузното веќе и Веќјето на народите на На-
родната скупштина ФНРЈ, а кој гласи:

ЗАКОН

ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Во цел за да се државните службеници
изградат како прави народни службеници и
како соработувачи на претставничките и на нив
одговорните државни органи со својата спрема
и работа да учествуат на заедничкиот дел на
изградбата на народната држава и на подиг-
нуење народната благосостојба;

кај државните службеници да се развие
дух на самоиницијатива и творчество, на дисци-
плетна и лична одговорност;

да се овозможи што поправилан избор на
кадровите и достоино да се награди уделот на
службениците во изградбата на државата;

во духот на начелота на уставниот строј
државниот апарат уште повеќе да се зацвр-
сне и усоврши на нова основица, ослободен од
остатите на бирократизмот, како и

да се осигура единството на применуе-
њето на новите демократски начела во службе-
ничките односи во целата држава

НАРОДНАТА СКУПШТИНА ФНРЈ

го донесе

ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

Начелни одредби

Член 1

Државните службеници се административни и
стручни соработувачи на претставничките органи на
државната власт и на нив одговорните органи, кои
што на овие органи им служат и поможат извр-
шуејќи ги поверените им задачи.

Член 2

Државните службеници ја вршат службата како
своо редовно звање.

Државните службеници се во прв ред службе-
ници на оној орган кај кого непосредно работат и
кому првенствено му одговараат.

Член 3

Службеничките односи меѓу државните службе-
ници и државните органи се осниваат на правата и
должностите одредени во законите и другите на-
цион основани прописи.

Член 4

На секој државјанин на Федеративната Народна
Република Југославија подеднако му се достапни,
под законските услови, сите службенички звања
(места) во државната служба.

Член 5

Влегуење во државна служба е доброволно.
Примањето во државна служба и напредуењето
во неа зависи од личната вредност и способност на
службеникот и другите законски услови.

Член 6

Платите и другите погодности им се даваат на
службениците според природата на службата и
значењето на работата, според постигнатиот обем
и квалитетот на работата, како и според обемот на
одговорноста за работата.

Член 7

За секој службеник работата во државна служба
не е само должност туку и чест.

Во време на службата службениците се должат
да се придржат на Уставот и законите, совесно да
ги вршат поверените им должности и во својата
работа да го употребат сето свое знаење, да пока-
жуат и развиваат полна лична активност и иници-
јатива, пазејќи на дисциплина на работата и пра-
вилата на службата.

Покрај исполнуењата на задачите и остваруе-
њата на интересите на службата во која работат,
службениците секогаш ќе имаат во вид и ќе се гри-
жат и за општите интереси на државата, чувајќи
го особено уставниот демократски поредок.

Државните службеници сносат за својата работа
полна лична одговорност

Член 8

Во односите со граѓаните, службениците мораат
да бидат предусретливи и услдни, имајќи секогаш
во вид оти државна служба во која работат е
служба на народот.

Службениците мораат да се држат подеднако
спрема сите граѓани, поможуејќи им со потребни
совети.

Член 9

Во цел на заедничко создавање и заедничка со-
работувачка со државните органи во подигнуење
свеста на службениците за нивните задачи и за
нивната улога во државната служба, во подигнуење
работната дисциплина, во поарнуење работните и
животните услови на службениците, како и во от-
странуење бирократизмот — службениците имаат
право да се здружат во синдикати да учествуат
во оснивањето и работата на друштвените органи-
зации.

Член 10

Прописите на овој закон ќе се применуваат на
сите оние лица кои се наоѓаат на работа во на-

родните скупштини и нивните президиуми, во министерствата и другите органи на владите, главните извршни одбори, народните одбори и нивните органи, јавните обвинителства, судовите, државните установи, како и раководството и административно-стручниот апарат на државните претпријатија.

П Р В Д Е Л

Заеднички одредби за сите државни службеници

1) Општи одредби

Член 11

Според природата на службата и стручната спрема службениците припаѓаат на разни струки, а во рамка на секоја струка постоат звања според различноста на работата.

Посебни прописи за поедини струки одредуваат кои звања ќе постоат во секоја струка.

Член 12

Распоредот на звањата во врсти за секоја организациона единица (надлештво, установа или претпријатие) се извршува со систематизација на местата за таа единица.

При систематизацијата на местата во поедини организациони единици звањата ќе се распоредуваат според природата, значењето и важноста на функциите во државната служба, како и според обемот на одговорноста, во следните врсти:

- 1) раководни службеници;
- 2) самостојни административни службеници и самостојни стручни службеници;
- 3) административни службеници и стручни службеници;
- 4) помошни службеници и извршни службеници.

Поединечни распоредувања на службениците во овие врсти ќе се врши според стручната способност и вредност

Член 13

Височината на платата за поедини звања во секоја струка се одредува според значењето и природата на работата на тоа звање. За одредени звања може да се установи најмал и најголем износ на платата.

За службениците од првата и втората врста можат да се установуваат и функционални додаци спрема значењето на поедини организациони единици

За службеници кои што особено ќе се истакнат во работата може покрај платата да се установи и лични додатоци.

Во струките дека е тоа возможно ќе се утврди платата по непосредниот ефект на работата спрема работната норма пропишана за секое звање и врста.

Член 14

Бројот на службеничките места и звањата во поедини организациони единици или во поедини типови на овие единици, одредувањето на звањата во сите и нивниот распоред во поедини врсти, како и височината на платите за овие звања и функционалниот додатоци го утврдува Владата ФНРЈ односно владите на народните републики преку својот особен орган за систематизација на државната служба.

За систематизацијата на местата и звањата на службениците на народните скупштини и нивните президиуми, како и на Јавното обвинителство важат посебни прописи.

Член 15

Службеник може да биде член на претставничкиот орган на државната власт и за својата работа во него да прима накнада.

Службениците на извршните одбори избрани за членови на овие одбори како и службениците на-

именувани за членови на Владата не можат истовремено да ги вршат своите службенички должности. По престанокот на таква функција одново се вработуваат во служба. За време вршењето на таква функција обвезно се продолжува нивното социално осигурување.

Службеник може да биде член на комитет или на комисија при владите и за својата работа во нив да прима награда.

Член 16

Службеник не може истовремено да има две постојани служби.

Службениците-особени стручњаци, кои што се векје постојано на работа во каква државна служба, можат да се земаат на работа како хонорарни службеници за извршување одредени работи на основа решењето на старешината надлежен за поставување, кој истовремено ја одредува и височината на хонорарот спрема природата на работата. За вакво примање потребно е претходно одобрување на надлежниот старешина кај кого службеникот е поставен.

Под исти услови можат да се примаат како хонорарни службеници и странски државјани, како и лица на работа во кооперативна или приватна служба.

Во поглед на должностите и одговорностите на хонорарните службеници ќе се применуваат сходно прописите на овој закон за должностите и одговорностите на државните службеници.

Со прописи за поедини струки ќе се донесат посебни одредби за хонорарните службеници.

На службениците, кои што вршат посебни работи во нивната редовна служба (работа во комисиите, изработување на особени реферати и елаборати и сл.), може да им се одреди особена награда за ваква работа. Височината на наградата ја одредува надлежниот старешина односно органот надлежен за поставување службеници според природата и значењето на самата работа

Член 17

За поставувањето, унапредувањето и престанокот на службеничкиот однос им се издава на службениците декрет.

Член 18

Против решењето за службеничките односи службеникот може да се жали еднаш, и тоа непосредно до повисокиот орган односно на старешината. Ако решењето го донел член на Владата, претседател на комитетот односно комисијата на Владата или генералниот секретар на Владата, службеникот може да се жали на Владата. Жалбата се изјавува во рок од 15 дена од денот на приемот на решењето и се предава на органот односно на старешината кој што го донел првостепеното решење.

Ако со второстепеното решење е повредено какво негово на закон основано право, службеникот може против тоа решење да поднесе тужба во рок од месец дена од денот на приемот на решењето кај надлежниот окружен суд како работен суд. Одлуката на овој суд е конечна.

Член 19

За да се има евиденција за службеничките односи во државната служба, за секој службеник се води посебен службенички лист.

Службеничкиот лист се пополнува на основа оригинални или веродостојни документи.

Исто така, во цел на утврдување својствата на државниот службеник, за секој службеник ќе се установи службеничка книшка.

Поблиски одредби за службеничкиот лист и службеничката книшка ќе се донесат со посебни прописи.

Член 20

Во цел на правилно распоредување на стручните кадри, Претседателот на Владата ФНРЈ, во соглас-

ност со претседателот на владата на народната република, може службениците кај органите на државната управа во народната република да ги преместуе на места кај сојузните органи на државната управа и обратно.

Заради сестрано запознавање со работите на својата струка и стручното усовршување на службениците, Претседателот на Владата ФНРЈ, во согласност со претседателот на владата на народната република може службениците на сојузната државна управа да ги упатуе привремено на работата кај органите на државната управа во народната република.

Исто така претседателите на владите на народните републики можат по меѓусебна согласност да ги преместуат односно упатуваат на работа службениците од една народна република во друга.

Член 21

Закон на народната република одредуе услови за преместување односно упатување на работа службеникот на државните органи на подрачјето на народната република.

2) Заснивање на службеничкиот однос

Член 22

За државен службеник може да биде поставено само она лице кое што е државјанин на ФНРЈ и кое ги исполнуе сите други услови за прием во служба.

Поставувањето на службениците го вршат одговорните раководители на поедини надлежности, установи и претпријатија односно извршните одбори на народните одбори.

Условите за прием во служба се одредуваат со закон.

Член 23

Службеничкиот однос се заснива со денот на стапувањето на должност извршено на основа на надлежното донесено решение за поставување.

3) Должности и права на службениците

Член 24

По стапувањето на должност, службеникот е должен да положи и потпише пред својот старешинија клетва која гласи:

„Јас (фамилијарно и родено име) се калнам со честа на својот народ и со мојата чест и ги верувам му служам на народот, оти ќе се придржувам на Уставот и законите, оти ќе го чувам и бранам уставниот демократски пореток на Федеративната Народна Република Југославија (и на народната република) и оти својата должност ќе ја вршам совесно“.

Член 25

Службеникот е должен точно и грижливо да ги извршува наредбите на своите старешини.

Ако службеникот смета оти издалената наредба очевидно е незаконита или да ги вреѓа државните интереси, ќе му ги стави своите забелешки на старешината. После вака ставена забелешка, може наредбата да ја задржи од извршување. Повторената писмена наредба мора да ја изврши. Службеникот и после повторната писмена наредба е должен да ја задржи од извршување наредбата, ако со неа тешко се повредуваат државните интереси или ако нејзиното извршување би претставувало кривично дело, за кое што ќе го извести непосредниот повисок старешина од оној кој што ја издал наредбата.

Ако службеникот не стави забелешки на очигледно незаконита наредба, па ја изврши, ќе одговара заедно со старешината кој што ја издал наредбата.

Член 26

Службеникот е должен да ја чува службената тајна, без оглед да ли е во активна служба или не.

Под службена тајна се разбира се она што службеникот во службата сознал а што, кога би се

изнело, би можело да оди на штета на интересите на службата или на штета на оправданите интереси на граѓаните.

Во исклучителни случаи, органот односно старешината кој службеникот го поставил може да го ослободи од должноста на чување службената тајна.

Член 27

Службеникот мора во службата како и во приватниот живот да избегнува од сето она што би можело да ја слаби довербата во државната служба или што би одело на штета на честа и угледот на државниот службеник.

Член 28

На службеникот му е забрането да прима одликувања, награди или подароци од странски држави без одобрување на Претседателот на Владата ФНРЈ.

Член 29

Службеникот има право на плата и други погодности во државната служба одредени со закон и со други на закон основани прописи.

Член 30

За службениците кои што особено се истакнале во работата и стекнале заслуги за службата, можат да се установуваат лични додаци за изванредна работа, посебни похвали, ударнички награди, подароци од вредност, специални одликувања и почесни звања. Ова им се дава на службениците за лични успеси и заслуги, како и за суделување во успесите и заслугите на нивната група или установа.

Поблиски одредби за ова се донесуваат во прописи за поедини струки во согласност со министерот на финансите.

Со прописи за поедини струки можат да се предвидат посебни премии за уштеда на материјал, гориво и на тоа слично.

Член 31

Службеникот има право на платен неделни и годишен одмор.

Поблиски одредби за годишниот одмор се донесуваат во прописи за поедини струки.

Член 32

Жена државен службеник има заради пороѓај право на платено отсуство од 12 недели, од тоа шест недели пред пороѓајот и шест недели после пороѓајот.

После пороѓајот, мајката која што дои не смеа да биде запослена извон редовното работно време ни во ноќна работа за време од година дена.

Член 33

Службениците имаат право на државно социјално осигурување за случај на изнеможеност, старост и смрт (пензионо осигурување), како и за случај на болест, труднокја, пороѓај и несреќа во работата.

Член 34

За побарувањата спрема државен службеник може да се стави забрана на една третина, а за алиментацијата на една половина од чистите припадlichkeiten на службеникот. Дополноток на деца не подлежува на никаква обустава или забрана.

Државните службеници се ослободуваат од плаќањето на сите такси за сите полески и акти во врска со службеничкиот однос.

Член 35

По смртта на службеникот му се исплатуе на лицето кое што го извршило закопуењето погребнина според посебни прописи.

4) Кретање во службата

Член 36

Лица кои што прв пат стануат во државна служба, а немаат стручна пракса, се примаат во служба како кандидати.

Кандидатската служба трае од една до три години спрема прописите за секоја струка.

Кандидатската служба не постои за помошните службеници и за извршителите службеници.

Член 37

Напредуењето во државната служба може да биде со добивање повисоко звање или со позготмување на платата во истото звање.

Службениците кои што по природата на својата работа не можат да добијат повисоко звање добиваат после истекот на одредено време во тоа звање по прописите за секоја струка повишица на платата.

Службеник кој што е дисциплински осуден на казна од чл 67 точ 1 и 3 на овој закон или отстранет од должноста, не може да се унапредуе односно да добива повишица на плата за време додека трајат овие смекјавана.

5) Одговорност на службениците

Член 38

За својата службена работа службеникот одговара дисциплински, кривично и материјално.

Член 39

Кривичната одговорност не го исклучуе дисциплинското казнуење за исто дело кое што било предмет на кривично постапуење без оглед на тоа да ли е службеникот ослободен од кривичната одговорност или не.

Судовите и сите други државни органи должни се по отворањето на кривичната постапка или за изречената кривична казна да го известат непосредниот старешина на службеникот.

Член 40

Службеник кој што при вршењето на својата службена должност ќе причини штета на граѓаните со незаконито и неправилно вршење на службата одговара за оваа штета лично.

За накнада на штетата државата гарантира само тогаш ако е обвратена со тужбата за накнада на штетата.

Наплатата по пресудата може да се бара од државата само во случај кога не може да се наплати од службеникот и тоа ќе се констатира со одлуката на надлежниот судски извршни орган. За платената штета државата има право на регрес од службеникот.

За расправуење на штетата е надлежен екзекуторскиот суд на местото каде што е штетата направена. Тужбата мора да биде поднесена во рок од 9 месеци од денот кога оштетениот за штетата дознал, а најдалеку во рок од една година од денот кога е штетата направена.

Во исклучително оправдани случаи државата може да преземе на себе обвеза да ја надокнади штетата која што ја направил службеникот на граѓаните. Решењето за ова го донесуе старешината надлежен за поставуење на службеникот во согласност со министерот на финансите.

Член 41

Службеникот лично и е одговорен и на државата за штетата која што ќе ја направи со својата незаконита и неправилна постапка при вршењето должноста.

6) Престанок на службеничкиот однос

Член 42

Службеничкиот однос меѓу службениците и државата престануе:

- 1) со отказ;
- 2) по силата на закон;
- 3) по пресуда на редовен или дисциплински суд.

За службеници именувани врз основа на избор во поглед на престанокот на службата важат посебни прописи.

Член 43

Службеникот и државата можат да го прекинат одредениот службенички однос со претходен отказ.

Срокот на отказот не може да биде покус од месец дена ниту покос од шест месеци, а се одредуе со прописи на секоја струка спрема врстата, звањето и годините на службата.

Член 44

Службеникот за кој што му е службата откажана има право на отпремнина ако во државната служба бил најмалку три години. Отпремнината изнесуе до шест години служба еднострука плата, после шест до 10 години двострука, а после десет години четворострука месечна плата која што службеникот ја примал во последниот месец на службата.

Оваа отпремнина не му припаѓа на службеникот ако при отказот ги исполнуе условите за пензија, или по отказот непосредно ќе добие или во рок од 4 месеци некаква друга државна служба, во кој случај се одбива целиот или сразмерниот дел на отпремнината.

Член 45

По силата на закон престануе службата на државен службеник во случаи изрично предвидени во закон.

В Т О Р Д Е Л

Одредби за сојузните службеници

1) Општи одредби

Член 46

Систематизацијата во смисла на одредбите од овој закон ја врши Владата ФНРЈ преку Комитетот за законодавство и изградба на народната власт. Во таа цел Комитетот:

— утврдуе општи називи на сите звања во организационите единици на сојузната државна управа;

— утврдуе типска и поединична систематизација за сите организациони единици на сојузната државна управа и дава основни начела за систематизацијата на органите за систематизација при властите на народните републики;

— на основа на утвodenата систематизација, го одредуе бројот на службеничките места во поединични организациони единици, кои звања во нив постоат и нивниот распоред во поединични власти;

— предложуе на Владата прописи за припадност на сојузните државни службеници;

— проверуе извршуење на прописите за систематизација и за припадностите.

Не можат се впиат никакви поставуења на звања и места кои што не се предвидени во систематизацијата на односната организациона единица, утвodenа од страна на Комитетот за законодавство и изградба на народната власт.

Член 47

Сите решења за службеничките односи (за заземањето, кретањето и престанокот), за службениците на сојузната државна управа, доколку со посебни прописи не е инаку одредено, ги донесуат:

1) за раководните службеници (став 2 точ. 1 чл. 12) надлежниот член на Владата, претседателот на комитетот односно комисијата и генералниот секретар на Владата ФНРЈ, во согласност со Претседателот на Владата ФНРЈ;

2) за другите службеници надлежниот член на Владата, претседателот на комитетот односно комисијата и генералниот секретар на Владата ФНРЈ.

Членовите на Владата ФНРЈ и претседателот на комитетот односно комисијата на Владата ФНРЈ можат да ги областаат своите помошници, потпретседатели, секретари и старешини на главните управни и на управите, како и старешините на овие непосредно подредени организациони единици да донесуат решења за службеничките односи за сите сојузни службеници, освен за раководните службеници.

За сојузните службеници кои што се навојаат на работа кај органите на правосудието, а кои што не се избрани, решењата за службеничките односи ги донесува Министерот на правосудието ФНРЈ, а во поглед на донесувањето на вакви решења за службениците на Јавното обвинителство важат посебни прописи.

Член 48

За службениците на векјата на Народната скупштина ФНРЈ решењата за службеничките односи ги донесува претседателот на односното векје, а за службениците на Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ неговиот секретар.

Член 49

Кај сите старешини кои што се надлежни за донесување решења за службеничките односи органот на персоналната служба ќе ги води сите персонални работи, предвидени со овој закон.

За да би се водила правилна персонална политика, прегледна евиденција на службениците и овозможила нивната правилна распределба, Персоналното одделение на Претседателството на Владата ФНРЈ ќе води општа картотека за сите раководни службеници и самостојни административни службеници и самостојни стручни службеници, а поедини министерства, Сојузната планска и Сојузната контролна комисија, комитетите и комисиите на Владата ФНРЈ засебна картотека за своите службеници, како и за раководните и самостојните административни службеници и самостојните стручни службеници на соодветната гранка на управата од сите народни републики.

Поблиски одредби за водењето на картотеката ќе ги пропише Претседателот на Владата ФНРЈ.

2) Заснивање на службеничкиот однос

Член 50

За службеник може да биде поставено само она лице кое што ги исполнува следните услови:

- 1) да е државјанин на ФНРЈ;
- 2) да навршило 18 години на животот;
- 3) да не е преку 50 години на животот, а физички способни лича со исклучително стручна спрема да не преминале 60 години;
- 4) да е душевно здраво и телесно способно за вршење служба;

5) да има избирачко право;

6) да не му е со судска пресуда земено правото за заземање државна или макар која јавна служба, додека ова смекчавање трае по пресудата;

7) да пораната служба не му престанала со дисциплинско отпишување од службата за секогаш (чл. 37 точ. 5) или додека трајат смекчавањата од чл. 67 точ. 4 на овој закон; и

8) да ги исполнува сите други услови пропишани за струката во која што влегуе.

Службеникот, на кој што службата му престанала по чл. 88 точ. 3 на овој закон, може повторно да се прими во служба најмногу година дена по престанувањето на пораната служба.

Исклучително може од важни разлози да се прими во служба и лице кое што преминало 50 од-

носно 60 години старост. За ова примање потребно е нарочно одобрување на Претседателот на Владата ФНРЈ.

Во случај на особена потреба можат да се примат во државна служба за службеници и лица кои што не се државјани на ФНРЈ по претходно одобрување на Претседателот на Владата ФНРЈ.

Член 51

Лице кое што порану било во државна служба мора при повторниот прием во служба да ги исполнува сите услови од чл. 50 на овој закон освен условите во поглед на годините на староста.

Член 52

Лице кое што е поставен за државен службеник должно е да се јави на должност во срок од 10 дена од денот на сопштувањето на решењето за поставување, доколку непосредниот старешина овој срок не му го продолжи од оправдани разлози. Во противно, ќе се смета како да не било поставено.

Приемот во служба се врши по извршениот конкурс или без конкурс спрема прописите кои што важат за секоја поедина струка.

Со конкурсот може да биде врзано полагање испит.

3) Должности и права на службениците

Член 53

Работното време на службениците по правило е осум саати дневно а се регулира со посебни прописи во секоја струка.

Службеникот е должен да биде на должноста за сето време кое што е за тоа одредено.

Кога интересите на службата бараат, непосредниот старешина може да нареди да службениците работат и извон редовното работно време, како и да им додели други работи кои што не спаѓаат во опсег на нивната редовна работа.

Член 54

Покрај платата, службениците имаат додаток на деца. Височината и условите за уживање на овој додаток се утврдуваат со уредба на Владата ФНРЈ по предлог на Министерот на финансите и Министерот на трудот.

Член 55

Редовните принадлежности на службениците се исплатуваат унапред во месечни износи. Исклучително од тоа можат за поедини звања платата и додатокот да се одредуваат во дневни износи и да се исплатуваат неделно.

Со прописи за работни норми се одредува начинот на исплатувањето на принадлежностите за службениците кои што работат по овие норми.

Член 56

Платата тече од денот на стапување на должност, а поголемиот дел од платата од првиот ден на редовниот месец по донесувањето решењето за унапредување.

Член 57

За службени патувача вон местото на службување на службениците им признајат накнада на трошковите, а за преместити во друго место на службување накнада на селитбени трошкови.

Поблиски прописи за личните и селитбените трошкови ги донесува Владата ФНРЈ со уредба, по предлог на Министерот на финансите.

Член 58

Службеникот мора во неделата да има еден ден одмор, и тоа по правило во неделата.

На службеникот му припаѓа платен годишни одмор, кој што не може да биде покус од 15 дена ни подолг од 30 дена. Должината на одморот во тие граници се одредуе со прописите на секоја струка, а времето кога тоа има да се искористи го одредуе непосредниот старешина, вардејќи да правилниот и нормалниот ток на службата не биде доведен во прашање поради отсушноста на службеникот.

Член 59

Во оправдани случаи може непосредниот старешина да му одобри на службеникот платено отсуство по приватна работа.

Отсуството од вкупни 7 дена во една календарска година не се смета во годишен одмор.

Отсуство преку седум дена одобруе орган односно старешина надлежен за поставување службеници, доколку тоа право не го пренел на старешината на подрачните надлежности, установи и претпријатия. На службеникот во тој случај може да му се одобри платено отсуство само ако е тоа во интерес на службата.

Член 60

Службеник кој што се болест е спречен да дојде на должност ќе го извести за тоа во срок од 24 саати својот непосреден старешина. Недовоѓањето на должност заради болест подолго од три дена мора да биде оправдано со лекарско уверение на лекарот на надлежната установа на социалното осигурување.

Отсуство заради лечење и опоравок му одобруе на службеникот надлежниот старешина на основа писмено мислење на лекарот од надлежната установа на социалното осигурување.

4) Кретање во службата

Член 61

За време на кандидатската служба кандидатот прима плата на кандидат. За тоа време оказот се врши од обете страни, само првиот во месецот со срок од месец дена без право на отпирмина.

Во се друго за кандидатите важат одредбите на овој закон.

Член 62

Во текот на кандидатската служба кандидатот е должен да положи стручен испит по прописите на својата струка. Заради полагање испитот, на кандидатот може органот односно старешината надлежен за неговото поставување да му ја продолжи кандидатската служба најповеќе за половина година. По положениот испит, кандидатот се распоредуе во струка спрема неговата стручна спрема и способност.

Ако кандидатот не го положи испитот службата му се откажуе или може да се распореди во друга некоја служба спрема неговата стручна спрема и способност.

Програмата за испити, како и условите и начинот за полагање на испитите се одредуат со прописи за поедини струки.

Член 63

При прејдуењето од една струка во друга потребно е да службеникот во новата струка проведе најмалку 3 месеци и на крај на овој срок да положи стручен испит од структурата во која што прејдуе, доколку е предвиден таков испит.

Одредбата на предниот став не важи за раководните службеници, како ни за службениците кои што заради особени способности и потреби на службата прејдуат во друга струка.

Поблиски одредби за прејдуењето во друга струка ќе се донесат во прописи за поедини струки.

Член 64

Службеник може да биде преместен односно поставен на друга должност по службена потреба или по молба.

Во случај на премештај односно поставување по претходниот став, службеникот мора да се разреши од должноста најдалеку во срок од 15 дена. На нова должност мора да се јави во срок од 24 саати по разрешувањето ако е премештајот односно поставувањето во истото место, а најдоцна во срок од 3 дена по разрешувањето од должноста ако е премештајот односно поставувањето во некое друго место, не сметајќи го во овој срок времето потребно за патување.

5) Одговорност на службениците

Член 65

Службениците одговараат дисциплински за дисциплински неуредности и дисциплински престапи.

Како дисциплински неуредности се сметаат полесни повреди на службената должност или угледот на службата.

Како дисциплински престапи се сметаат особено следните потешки повреди на службената должност без оглед да ли заради својата тежина ќе повлечат кривична одговорност пред суд:

1) злоупотреба на службената положба или прекорочење на службеното овластување;

2) лабаво, немарно или неуредно вршење на службената должност, кое што го проузрокуе отегнувањето или застојот во работата, како и секое друго пропуштање во службата;

3) превземање и вршење работи кои што очигледно го подриваат во очите на граѓаните авторитетот и достоинството на народната власт;

4) проузрокување имотна штета на државата со немарност или несавесност со вршење на службена должност;

5) секоја работа односно пропуштање на работата во цел да се смекјава или оневозможе правилното и брзото функционирање на државната служба;

6) повреда на службената тајна; лакомисленост во чувањето на поверливите списи и подаци;

7) потешки повреди на службената дисциплина во однос на службениците спрема старешината;

8) потешки повреди на прописите од чл. 8 на овој закон;

9) непревземање или недостаточно превземање мерки за осигурување и безбедност на доверените ствари и лица;

10) барање или примање рушвет или приваќање велучието на рушвет;

11) извршување утаја или кражба на државен или доверен имот при вршењето на службената должност;

12) послужување со пари, хартии од вредност или ствари кои што му се по службената должност доверени на службеникот, или нивното давање на друго лице заради послужување;

13) фалсификување службени или јавни документи и списи, или заверување фалсификувани документи и списи, како и издавање лажни документи и списи;

14) присвојување или проневера на имотот;

15) оштетување државниот имот со заклучување неповолни договори или работи;

16) повреда на законите при вршењето на службената должност во намера на извесно лице да му се користи или тоа да се оштети.

За престапите од точ. 1 до 16 на овој член, доколку истовремено претставуат и кривични дела, дисциплинскиот суд ќе достави кривична пријава до надлежниот јавен обвинител заради покренување кривична постапка.

Член 66

Казни за дисциплински неуредности се:

- 1) писмена опомена;
- 2) писмен укор;
- 3) писмен строг јавен укор;
- 4) парична казна за секој поедин случај во износ најповеќе до 10% од чистите едномесечни припадности на службеникот, со тоа да вкупниот собир на овие казни во еден месец не може да го премине износот од 20% од сите припадности на поедин службеник.

Кај изречењето на казната од точ. 4 на овој член додатокот на деца не подлежуе на никаква обустава.

Казните од точ. 3 и 4 на овој член се бележат во службеничкиот лист.

Член 67

Казни за дисциплински престапи се:

- 1) забрана на доделуење поголема плата односно повисоко звање за време од 6 месеци до една година;
- 2) смалуење припадностите за време од три месеци до една година, со тоа да за секој поедин месец не може да биде поголемо од 20% од едномесечните чисти припадности;
- 3) за враќање на пониска плата односно пониско звање за време од шест месеци до три години;
- 4) отпуштање од служба со забрана на враќање на служба за време од една до три години;
- 5) отпуштање од служба за секогаш.

Кај изречењето на казната од точ. 2 на овој член додатокот на деца не подлежуе на никаква обустава.

Член 68

Гонењето на дисциплинските неуредности застапуе за шест месеци од извршуењето.

Гонењето на дисциплинските престапи застапуе за две години од денот на извршеното дело, доколку делото не повлече кривична одговорност, во кој случај дисциплинскиот престап застапуе за исто време за кое што застапуе и кривичното дело.

Член 69

Казните за дисциплински неуредности ги изречуат во помалите организациони единици старешините од тие единици, а во поголемите организациони единици старешината од таа единица може да го пренесе правото на казнуење на одредените пониски старешини.

Против решењето за казната службеникот може да се жати на старешината на непосредно повисоката организациона единица во рок од осум дена од денот кога што му е предадено решењето. Ваква жалба можат да ја подигнат и синдикалните организации.

Против решењето за казна кое што го донел член на Владата, претседател на комитет односно комисија или генералниот секретар на Владата жалбата се испраќа до Владата.

Службеник не може да биде казнет пред то што ќе биде преслушан.

Извршуењето на казните за дисциплинска неуредност застапуе за шест месеци од денот на правосилноста на решењето за казната.

Член 70

Казните за дисциплински престапи ги изречуат посебни дисциплински судови по претходно спроведената постапка.

За службениците на министерствата, Сојузната планска и Сојузната контролна комисија, комитетите и комисиите на Владата ФНРЈ и Претседателството на Владата ФНРЈ постапк при овие органи дисциплински судови на прв степен.

За сродни министерства, комисии и комитети може да се образуе заеднички дисциплински суд за службениците на овие гранки од државната управа.

Министерствата, комисиите и комитетите можат да образуват дисциплински судови на прв степен при поголемите организациони единици кои што им се непосредно подредени.

Дисциплинските судови при министерствата, комисиите и комитетите истовремено се и дисциплински судови на втор степен по жалбите против пресудите и одлуките на дисциплинските судови при непосредно подредените организациони единици.

При Владата ФНРЈ постојат Виши дисциплински суд кој што одлучуе по жалбите против првостепените пресуди и одлуки на дисциплинските судови при министерствата, комитетите, комисиите и Претседателството на Владата ФНРЈ.

Дисциплински суд се состои од три члена и ист број заменици. Едниот член и неговиот заменик го делегира синдикалната организација, а другите двајца и нивните заменици ги поставуе надлежниот министер, претседателот на комитетот односно комисијата и генералниот секретар на Владата ФНРЈ.

Поставуење судии за заеднички дисциплински судови од ст. 3 на овој член се врши согласно меѓу заинтересираните органи.

Членовите на Вишиот дисциплински суд ги именув Претседателот на Владата ФНРЈ.

Функцијата на членовите на дисциплинскиот суд трае година дена. Членовите во вршењето на својата судиска должност се независни и судат по слободно то судиско уверење.

Судиите при стапуењето на должност полагаат клетва по прописите кои што важат за судиите на редовните судови.

За службениците на обете ветки и за Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ ќе се образуе дисциплински суд на основа посебни прописи.

Член 71

Обвинител за секој поедин случај кај дисциплинскиот суд го одредуе старешината кој ги поставуе судиите.

Секој обвинет службеник може да земе бранител.

Член 72

Дисциплинската постапка ја започнуе дисциплинскиот обвинител на основа писмениот и образложениот предлог на надлежниот старешина. Јавниот обвинител или органот на општодржавната контрола.

Решавајќи за ова барање, дисциплинскиот суд одлучуе или да се отвори дисциплинско иследуење, или против него ќе подигне дисциплински обвинителен акт, или да нема место на дисциплинска постапка.

Член 73

Кога дисциплинскиот суд ќе реши против службеникот да се отвори дисциплинско иследуење, ќе одреди иследуник, кој што ќе иследуе сходно на прописите на кривичната постапка. Против одлуката за отворање дисциплинско иследуење нема место на жалба.

Ако дисциплинскиот суд најде оти ридњата на обвинетиот претставе и кривично дело ќе ги достави сите акти на надлежниот јавен обвинител, за тоа ќе го обавести непосредниот старешина на службеникот, па по тоа ќе одлучи та ли против службеникот ќе се настави дисциплинска постапка заедно со кривичната или ќе ја одложи до конечната одлука на редовниот суд.

Кога дисциплинскиот иследуник ќе го заврши иследуењето ќе ги достави сите акти на дисциплинскиот суд, кој ќе донесе решение да против службеникот може да се подигне обвинителен акт или да нема место на понатамошна дисциплинска постапка.

Кога дисциплинскиот суд ќе реши да се подигне обвинителен акт, ќе ги достави сите акти на дисциплинскиот обвинител зајати

подигнување обвинителен акт. На одлука со која се одредуе претрес нема место на жалба.

Кога дисциплинскиот суд ќе реши да нема место на дисциплинска постапка, ќе достави одлука за тоа на непосредниот старешина и на надлежниот дисциплински обвинител.

Член 74

Претресот кај дисциплинскиот суд на прв степен е усмен и јавен, освен на случај ако интересите на службата или државните интереси, или кои други оправдани разлози бараат да се претресот огласи тајен.

Да ли кај второстепениот дисциплински суд односно кај Вишиот дисциплински суд претресот ќе биде усмен или јавен или не за тоа одлучуе самиот суд според природата на секој поедин случај.

Член 75

Со пресуда на дисциплинскиот суд обвинетиот или се огласуе за виновен и се казнуе за дисциплински престап, или се ослободуе од одговорност како невин.

Ако дисциплински суд најде оти делото на службеникот претставуе неуредност, ќе го казни за ова дело.

Со пресуда службеникот ќе се осуди и на плаќање трошкови на дисциплинската постапка. Ако е ослободен од одговорност, трошковите ги снесуе државата.

Член 76

Против пресудата и одлуката на дисциплинскиот суд на прв степен, доколку со овој закон инаку не е одредено, службеникот и дисциплинскиот обвинител можат да изјават жалба на надлежниот дисциплински суд на втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот пресудата односно одлуката.

Жалбите од претходниот став можат да ги поднесуат и синдикалните организации.

Член 77

Дисциплинскиот обвинител и осудениот службеник можат против правосилната пресуда да бараат обновување на дисциплинската постапка под услови од кривичната судска постапка.

Ова обновување можат да го бараат и синдикалните организации како и старешината надлежен за поставување службеници.

Правосилните пресуди се доставуат на надлежниот старешина на казнетиот службеник заради извршување и упишување во службеничкиот лист.

Извршувањето на дисциплинските казни застаруе за два години од денот на правосилноста на пресудата.

Член 78

Во поглед на дисциплинска одговорност на судните на народните судови важат посебни прописи.

Член 79

За јавни обвинители на автономните покраини, автономните области, области, скрузи, градови и околии (градски реони), за службеници кај овие обвинители, како и за службеници кај јавниот обвинител на народната република — постои дисциплински суд на прв степен кај јавниот обвинител на народната република.

Дисциплинскиот суд кај Јавниот обвинител ФНРЈ е второстепен дисциплински суд по жалбите против пресудите и одлуките на дисциплинските судови кај јавните обвинители на народните републики, а во прв и последен степен суди по дисциплинските вини на јавните обвинители на народните републики и нивните заменици, како и по вините на службениците кај Јавниот обвинител ФНРЈ.

Дисциплинскиот суд кај Јавниот обвинител ФНРЈ може да одлучи да поедините предмети ги расправи во прв и последен степен по дисциплинските вини на јавните обвинители и другите службеници од првиот став на овој член.

Член 80

Во поглед на дисциплинската постапка, доколку со овој закон инаку не е предвидено, ќе се применуат сходно начелата на кривичната судска постапка.

Член 81

Доколку службеникот во врска со дисциплинска постапка направил на државата материална штета, дисциплинскиот суд кога ќе ја окончи постапката по дисциплинската вина ќе го достави предметот на органот надлежен за застапување државата пред суд да подигне тужба кај надлежниот окружен суд за накнада на направената штета.

Член 82

За решение за накнада на штетата која службеникот ја направил на државата во вршење службата, доколку направената штета не е врзана за дисциплински престап или за кривично дело, надлежен е старешина на организационата единица на надлештвото, установата или претпријатието. Против ова решение службеникот може да се жали во рок од 15 дена непосредно на повисокиот старешина против чието решение има место на тужба на надлежниот окружен суд како на работен суд.

Од оправдани разлози службеникот може да се ослободи од плаќање накнада на штетата од претходниот став било во цел износ или со еден дел. Решение за тоа донесуе надлежен член на Владата ФНРЈ, претседател на комитетот односно комисија и генералниот секретар на Владата ФНРЈ.

Член 83

Во прописите на поедини струки можат да постоат посебни одредби за материална одговорност на службениците од тие струки спрема државата.

6) Отстранување службеници од должност

Член 84

Службеник мора да се отстрани (суспендуе) од должност ако е ставен во притвор или истражен за злосторство или е ставен под обвинителен акт заради злосторство или какво друго нечесно дело.

Решението за отстранување од должноста го донесуе непосредниот или повисокиот старешина. Против ова решение службеник нема право жалба.

Отстранувањето од должност трае до конечната одлука на надлежниот државен орган односно судот.

Член 85

Службеник мора да се отстрани од должност ако против него е покрената кривична или дисциплинска постапка, или службениот престап му е таков да би било штетно по интересите на службата да и понатаму остане на должност.

Решение за отстранување донесуе непосредниот старешина или надлежниот контролен орган, кои се должни ова решение одма да го достават на старешината надлежен за поставување службеници. Овој старешина ќе го оснажи или поништи решението за отстранување од должност. Против ова решение дисциплинскиот обвинител, контролниот орган и службеникот можат да изјават жалба на надлежниот првостепен дисциплински суд. Одлуката на судот по оваа жалба е конечна.

Член 86

За време на отстранувањето од должноста по членот 84 и 85 на овој закон на службеникот почнувајќи од првиот нареден месец по донесувањето на решението за отстранување му се обуставува исплатата за целите припадност. Ако суспендованиот службеник има фамилија на издржување, му се обуставува половина на чистите припадности, исклучувајќи го додатокот на деца.

На службеникот му се враќаат обуставените припадности после укинување на суспензијата: во случај ако со правосилната одлука на судот е ослободен, односно ако со решение на надлежниот државен орган е пуштен од притвор или истражен затвор, или кривичната постапка против него е обуставена, како и во случај ако дисциплински суд, решавајќи за жалбата во смисла чл. 85 ст. 2 донел одлука со која се поништува решението за отстранување.

За време на издржување казни на лишување од слободата, на службеникот не му припаѓаат припадности.

Доколку со посебни прописи не е инаку одредено, за отстранување судни од должност важат одредбите на овој закон.

7) Престанок на службеничкиот однос

Член 87

Престанок на службата заради отказ настанува кога државата или службеникот ќе ја откажат службата.

Отказот од страна на државата го врши старешината надлежна за поставување по сопствена иницијатива или по предлог на непосредниот старешина.

Отказот може да се врши само на први во месецот.

Кога службеникот го откажува службеничкиот однос, може надлежниот старешина по неговата молба да го разреши од должноста и пред истекот на отказниот срок, ако тоа интерес на службата дозволува. Во тој случај, припадностите му тежат на службеникот до крајот на месецот во кој е разрешен.

Исто така, кога државата откаже службенички однос може надлежниот старешина, ако е тоа во интерес на службата, да го разреши службеникот од должност и пред истекот на отказниот срок, со глед на крајот на рокот да му припаѓаат припадностите.

Службеник не може да откаже служба ако е под дисциплинска истрага или ако е во материјална обвеза спрема државата.

За време на одобрено болување на државниот службеник не може да му се откаже службата.

Член 88

По силата на закон службата престанува:

- 1) кога службеник изгуби државјанство или избирачко право;
- 2) кога самовласно ја напушти службата подолго од десет дена;
- 3) кога дал лажни подани при стапувањето во државна служба;
- 4) кога со судска пресуда е осуден на казна лишување од слобода подолго од шест месеци;
- 5) после дванаесет месеци на непрекидно болување, односно после осумнаесет месеци на вкупно болување во две узастопни години;
- 6) кога постанал телесно или душевно неспособен за вршење служба;
- 7) кога навршуе граница на староста одредена со прописи на неговата струка;

8) кога ќе биде повикан на отслужување обврзан воен рок во кадар.

Во случај на престанок на службата под точ. 1, 2, 3, 4 и 8 службеникот нема право на отпремнина, а во другите случаи на престанокот службеникот има право на отпремнина, доколку не ги исполнува условите за пензија.

Член 89

По пресуда на редовен суд службата престанува кога службеникот ќе биде осуден на казна која повлекува губиток на државна служба, или самиот губиток на државна служба е казна.

По пресуда на дисциплинскиот суд службата престанува кога службеникот ќе биде осуден на казна губиток на службата предвидена во точ. 4 и 5 чл. 67 на овој закон.

Член 90

Во случај на престанок на службата заради губиток на избирачко право, службеникот може да се врати во служба ако избирачкото право му биде повратено.

Во случај на престанок на службата по точката 8 чл. 88 на овој закон службеникот по отслужување на обврзниот воен рок може да се врати во пораната служба.

Член 91

За секој престанок на службата, макар по кој основ да настапил, мора надлежниот старешина да донесе решение во кое, покрај другото, има да се утврди и денот на престанокот на службата.

Во случај на отказ, престанокот на службата настанува со истекот на последниот ден на отказниот срок, доколку службеникот е на должност до крајот на овој срок.

Престанокот на службата по чл. 88 настанува: во случај точ. 1) со денот на губитокот државјанството односно избирачкото право; во случај точ. 2) со истекот на десетодневен срок; во случај точ. 3) со денот на донесување решение за престанок на службата; во случај точ. 4) со денот на правосилноста на судската пресуда, а во другите случаи од чл. 88 со денот на донесување решение за престанок на службата.

Престанокот на службата по пресуда на редовен или дисциплински суд настанува со денот на правосилноста на пресудата. Против решение на надлежниот старешина со кое се утврдува овој престанок службеникот нема право на жалба.

Со денот на престанокот на службата службеникот губи право на припадности ако не е на должност, исклучувајќи го случајот од чл. 87 ст. 5 на овој закон, а ако е на должност, припадностите му припаѓаат до крајот на месецот во кој е разрешен.

Службеникот по престанокот на службата не може сам да ја напушти должноста, туку мора да биде разрешен. Ако не е на должност, како ден на разрешувањето се смета денот кога е донесено решението за престанокот на службата.

Член 92

Службеникот, кому се укинува звањето кое го има или организационата единица во која служи, може старешината на повисоката организациона единица односно старешината надлежна за поставување, да го распореди во друго соодветно звање, односно постави во друга организациона единица спрема неговата стручна спрема и способност, или може да му откаже служба спрема прописите на овој закон.

ТРЕТИ ДЕЛ

Преодни и завршни наредби

Член 93

На основа и во рамката на одредбите на овој закон ќе се донесат посебни закони на народните републики за државните службеници.

Президиумите на народните скупштини на републиките можат да одлучат прописите за сојузните службеници сходно да се применуваат и на државните службеници во народните републики, додека не се донесат закони за државните службеници на народните републики.

Член 94

Владата ФНРЈ ќе донесе посебни уредби за секоја струка односно за повеќе сродни струки на истата гранка на сојузната државна управа во рамките на прописите на овој закон во рок од шест месеци по влегувањето во сила на овој закон.

Уредбите во смисла на претходниот став ќе донесат поблиски одредби за појмот на секоја струка, за стручната спрема, за звањата во секоја струка, за стручните испити, за програмата на овие испити и за начинот на нивното положување, за рок на кандидатурската служба и за сето друго што е во врска со структурата.

Владата ФНРЈ по посебна уредба ќе донесе прописи за положбата на претседателот и членовите на комитетот односно комисијата на Владата ФНРЈ.

Прописите за структурите на службениците на вехтата на Народната скупштина ФНРЈ и на Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ ќе ги донесат претседателите на вехтата односно Претседателството на Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ.

Прописите за устројството на јавно обвинителската струка ќе ги донесе Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ.

Член 95

На државните службеници им се смета во време за стекнување право на пензија по прописите на социјалното осигурување сето време кое што им се признава како државна служба.

Како време на државна служба ќе им се смета на државните службеници и времето кое го провеле во партизанските одреди, Народно-ослободителната војска, Југословенската армија, во легална работа во Народно-ослободителните одбори, илегална работа за Народно-ослободителниот покрет, во затвор, логор, интернација, на присилна работа, како и времето проведено во пленство, доколку со своето владеење не се огрешиле кон Народно-ослободителната борба.

Поблиски одредби за применување прописите на првиот и вториот став, како и за тоа кое време и кои видови на занимавање и работа ќе се сметаат за пензија ќе донесе сојузниот Министер на финансите во согласност со Министерот на трудот и Комитетот за законодавство и изградба на народната власт на Владата ФНРЈ.

Се овластува Владата ФНРЈ по предлог на сојузниот Министер на финансите и Министерот на трудот да донесе прописи во поглед на начинот на покривање кај органите за социјално осигурување за признавање години на државна служба.

Височината на пензијата која што ќе биде одредена по прописите на социјалното осигурување за државните службеници не може да биде помала од досегашната пензија на државните службеници. Додека државните службеници не ќе бидат преведени на буџетот на социјалното осигурување, државата и почитаму ќе плаќа пензии на државните службеници кои во текот на службата ќе бидат пензионисани.

Член 96

По утврдената систематизација на местата во секоја организациона единица старешината надлежен

за поставување ќе изврши поединечни преведувања на сите затечени службеници во смисла на одредбите на овој закон.

При преведувањето ќе се утврди истовремено за секој службеник кое време на државна служба му се признава за пензија.

На лица, на кои службата ќе им се откаже пред ова преведување, отказниот рок трае месец дена без право на отпремнина. Во поглед на одредување на нивната пензија ќе се применуваат важежките прописи за пензиите.

Член 97

При спроведување систематизацијата во смисла на одредбите на овој закон органите за систематизација на местата врзани се со вкупни лични издаци предвидени во буџетот за 1946 година, но не и со распоредот и бројот на службеничките места во одредената организациона единица.

Член 98

До спроведувањето на систематизацијата ќе се применуваат во поглед на припадностите и напредувањата на службениците досегашните прописи.

Член 99

Одредбите на чл. 50 точ. 6 и 7 на овој закон важат само ако се во прашање пресуди донесени од страна на народните судови и другите народни власти после 6 април 1941 година. Во поглед на други пресуди ќе се испита секој поедин случај посебно при стапувањето во служба и ќе се донесе решение за можностите на повторен прием по претходно преслушување на надлежниот јавен обвинител.

Член 100

До донесувањето на нови прописи за пензионско осигурување ќе се наплатува улог за чиновничкиот пензион фонд по досегашните прописи.

Член 101

Додека не се донесат закони на народните републики (чл. 93 на овој закон) окружните извршни одбори и извршните одбори на градовите со степен на округ, можат да го овластат претседателот и секретарот да заеднички донесуваат решенија за службеничките односи освен за службениците од прва и втора врста од чл. 12 ст. 2 точ. 1) и 2) на овој закон.

Член 102

Се овластува Владата ФНРЈ по предлог на Комитетот за законодавство и изградба на народната власт на Владата ФНРЈ да донесе потребни уредби за спроведување во живот на овој закон во поглед на сојузните службеници.

Член 103

Овој закон влегуе во сила осмиот ден по објавувањето во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“.

У. бр. 372

23 јули 1946 година

Белград

Президиум на Народната скупштина
на Федеративната Народна Република Југославија

Секретар,

Миле Перуничич, с. р.

Претседател,

др. Иван Рибар, с. р.

437.

У К А З

На основа членот 74 точка 6 Уставот, Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ го прогласува Основниот закон за државните стопански претпријатија, кој што го донесе Сојузното веќе и Веќето на народите на Народната скупштина ФНРЈ, а кој гласи:

ОСНОВЕН ЗАКОН

ЗА ДРЖАВНИТЕ СТОПАНСКИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

I. ОСНОВНИ НАЧЕЛА

1) Државни стопански претпријатија

Член 1

Во цел на организирање, искористување и развивање стопанските снаги на земјата, задоволување потребите на народот и ојакнување на државниот стопански сектор, државата оснива стопански претпријатија.

За државно претпријатие се смета само она стопанско претпријатие кое што е во исклучива државна сопственост.

Државните стопански претпријатија можат да работат со производство, со промет на стока и транспорт, банкарски работи како и услуги за плата.

Член 2

Државно стопанско претпријатие има својство на правно лице.

За обвезите на претпријатието одговара самото претпријатие со имотот кој што му е даден на управување.

Член 3

Државни стопански претпријатија се:

1) претпријатија од општодржавно значење;
2) претпријатија од републиканско, покраинско односно обласно значење; и

3) претпријатија од локално значење.

Со претпријатијата од општодржавно значење управуваат Сојузната влада и нејзините органи.

Со претпријатијата од републиканско значење управуваат властите на народните републики и нејзините органи.

Со претпријатијата од покраинско значење управуваат главниот одбор автономната покраина и неговите органи.

Со претпријатијата од обласно значење управуваат извршниот одбор на автономната област и неговите органи.

Со претпријатијата од локално значење управуваат народните одбори.

2) Оснивање претпријатија

Член 4

Претпријатијата од општодржавно значење се осниваат, здружуваат и престануваат со решението на Владата ФНРЈ.

Закон на републиката ќе ги одреди органите кои што се надлежни за донесување решенија за оснивање, здружување и престанок на претпријатијата од републиканско, покраинско и локално значење, како и начинот на донесувањето и содржајот на тие решенија.

До донесувањето на законот на народната република во поглед на оснивање, здружување и престанок ќе се применуваат за државните стопански претпријатија од републиканско, покраинско односно обласно значење сходно прописите на овој закон, а за претпријатијата на народните одбори во тој поглед важат прописите на Општиот закон за народните одбори.

Член 5

Решението за оснивање претпријатијата мора да содржи:

- 1) фирма (име) на претпријатието;
  - 2) основни средства и обртни средства на претпријатието;
  - 3) предмет на работењето; и
  - 4) назив на надлежниот орган под чие административно-оперативно раководство ќе се навојја претпријатието (чл. 23).
- Промена на точ. 1, 3 и 4 може да ги врши само органот надлежен за оснивање на претпријатието.

Член 6

Секое државно стопанско претпријатие мора да има свои правила, во кои што ќе се предвидат организацијата на претпријатието и целокупниот начин на работењето. Овие правила посебно имаат да содржат:

- 1) назив на органот кој што го основал претпријатието како и број и дата на решението;
- 2) назив на органот под чие административно-оперативно раководство ќе се навојја претпријатието; неговите специални овластувања кои што не се обвнати со членот 24 на овој закон;
- 3) фирма (име) на претпријатието, начин на потпишувањето, услови и граници на овластувањето на потпишувањето;
- 4) износ и начин на образување на основните средства и обртните средства на претпријатието;
- 5) седиштето на претпријатието;
- 6) подаци за филиалите, за начинот на оснивање филиалите, огранките и помошните строеви на претпријатието; одредување на неговиот делокруг на работата, односот со централата, местата каде се навојјаат и други подаци за нивното работење и организација;
- 7) овластување на директорот и однос на директорот спрема административно-оперативниот раководител;
- 8) евентуални ограничувања на претпријатието во склучувањето на договори или во земањето на банковни кредити над одредената вредност, ограничувањата во превземањето на изванредни работи кои што не спаѓаат во редовно работење на претпријатието и на тоа слично, а за кои работи се бара посебно одобрување на административно-оперативниот раководител;
- 9) подробни одредби за работењето на претпријатието;
- 10) подробни одредби за организацијата на претпријатието; поделба на претпријатието на самостојни гранки за работење; поделба претпријатието на одделена односно отсеци, производни, набавни, продавачни, за долгорочни кредити, за разни видови осигурувања, консултивни, книговодствени, персонални и на тоа слично; одредување делокругот на работата на одделената и отсеците во претпријатието како и односот меѓу нив;
- 11) службенички звања кои што постоат во претпријатието, овластувањата на поедините службенички звања, овластувањата на директорот за поставување службеници, начинот на плаќањето и напредувањето на службениците;
- 12) основни одредби за работниот ред во претпријатието, начин на приемот и отпуштањето на работниците, распоред на работничките кадри, начин на исплатувањето надниците, награди кои што се даваат на ударниците, новаторите и на особено истакнатите работници;
- 13) одредби за образување квалификувани работнички кадри, за школување ученици, за курсеви, за вечерни школа и на тоа слично;
- 14) одредби за отсуство, болување и годишен одмор;
- 15) одредби за фондот на раководството на претпријатието; и
- 16) стручен совет, неговниот состав и делокругот на работата.

Правилата на претпријатието ги донесуе административно-оперативниот раководител.

Член 7

Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ одредуе по предлог на Владата ФНРЈ кои претпријатија имаат општодржавно значење.

Со претпријатија од општодржавно значење непосредно управуваат сојузните органи.

Владата ФНРЈ има право претпријатието од општодржавно значење да и го предаде на владата на народната република, со кое што претпријатието од општодржавно значење постануе претпријатие од републиканско значење за кое што Владата е должна да го извести Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ.

Член 8

Државните стопански претпријатија го случај на прејдуење од управата на народните одбори односно народната република во управа на сојузен орган и обратно, се пренесуваат и со обртните средства и со средствата на амортизациониот фонд без накнада на противвредноста.

3) Фирма на претпријатието

Член 9

Секое државно стопанско претпријатие мора да има фирма.

Фирмата на претпријатието е име на претпријатието под кое претпријатието се потпишуе и под кое го врши своето работење.

Член 10

Фирмата содржи ознаки кои што упатуваат на предметот на работење на претпријатието, а може да има и други ознаки како составен дел на фирмата.

Фирмата на претпријатието од општодржавно значење мора да гласи на сите јазици на народните републики. Претпријатието може да ја употребуе фирмата и било на кој од службените јазици на народните републики.

Ознака на фирмата може да биде и скусена и во тој случај има вредност на полниот назив на фирмата. Скусената фирма може да биде само на еден од јазиците на народните републики.

Претпријатие кое што работи со иностранство може да има фирма и на странски јазици, која што се внесуе во регистер.

Член 11

Секоја нова фирма на државно стопанско претпријатие мора да се разликуе од фирмите на државните, кооперативните и приватните стопански претпријатија кои што се веќе запишани или уредно пријавени за упис во односните регистри.

Член 12

Подрачјето на кое фирмата на претпријатието е заштитена се поклопуе со подрачјето на територијалната надлежност на органот кој што врши упис во регистер.

Член 13

Потпишуењето на фирмата се врши на тој начин што покрај напишаниот, наштампаниот и со штембил утиснатиот назив на фирмата, лицето овластено за потпишување фирмата го става својот рачен потпис. Покрај потписот се става во заграда роденото и фамилијарното име на потпишаното лице со механички пат или со јасен ракопис.

Фирмата на претпријатието ја потпишуе директорот на претпријатието.

Административно-оперативниот раководител може, покрај директорот на претпријатието, да овласти и други лица за потпишување фирмата, одредувајќи ги границите и условите под кои можат да го вршат потпишувањето на фирмата.

4) Регистрација

Член 14

Сите државни стопански претпријатија мораат да бидат регистрирани.

Претпријатието стекнуе својство на правно лице и право на работа со уписот во регистер на држав.

ните стопански претпријатија кај министерството на финансите на онаа влада која што донела решение за оснивање на претпријатието или кај финансиското одделение на главниот извршен одбор на автономната покраина ако е претпријатието од покраинско значење, односно кај финансиското одделение на извршниот одбор на автономната област, областите, окрузите, односно градот во степен на округ, ако е претпријатието од локално значење.

За упис во регистер на државните претпријатија мора да се поднесе пријава во рок од петнаесет дена од денот на донесувањето решението за оснивање на претпријатието, односно од денот кога на директорот на претпријатието ќе му се стават на располагање податоците од членот 15 на овој закон.

Член 15

Пријавата за упис во државен регистар мора да содржи:

1) назив на органот кој што го основал претпријатието како и бројот и датата на решението,

2) назив на државниот орган под чие административно-оперативно раководство ќе се навојга претпријатието;

3) фирма на претпријатието;

4) износ и начин на образувањето на основните средства и обртните средства;

5) списокот на филијалите, огранките и помошните строеви кои што се во состав на претпријатието и местата каде се навојгаат;

6) седиште на претпријатието; и

7) имиња и звања на лицата кои што се овластени за потпишување на претпријатието и границите на овластувањето.

Со пријавата мора да се приложи заверен препис на решението за оснивање на претпријатието и правилата на претпријатието, како и оригиналните потписи на лицата овластени за потпишување претпријатието.

Пријавата како и сите прилози мораат да се донесат во три оригинални примерци.

Член 16

Пријавата за регистрација ја поднесуе директорот на претпријатието.

Исто така директорот на претпријатието мора да поднесе пријава за промените кои што ќе настанат во текот на работата а се однесуваат на промената на фирмата, предметот на работењето, здружувањето и составувањето на претпријатијата, на промената на административно-оперативниот раководител и на промената во овластувањето за потпишувањето фирмата.

На ист начин ќе се врши пријавувањето на извештаите за отворање постапката за ликвидација на претпријатието.

Пријава се поднесуе во рок од 15 дена од настаната промена.

На почетокот на секоја буџетска година директорот на претпријатието мора да поднесе пријава за промените на основните средства и обртните средства на претпријатието.

Член 17

Регистерот на државните стопански претпријатија ги содржи податоците означени во членот 15 на овој закон.

Органот кој што врши регистрација издава решение за уписот во регистер и за промените.

По извршениот упис во регистер се објавуе во службен весник оти е претпријатието основано, неговата фирма и укратко предметот на работењето, називот на органот кој што го основал претпријатието, како и фамилијарното и роденото име на директорот на претпријатието.

Поблиски прописи за регистрацијата на претпријатието ќе пропише Министерот на финансите ФНРЈ.

Член 18

За неподнесување пријава од членот 15 и 16 на овој закон ќе се казни директорот на претпријатие. то со парична казна од 1.000 до 5.000 динари. Казната је изречуе финансискиот орган надлежен за уписот во регистер на државните претпријатија.

Против одлуката за казната директорот на претпријатието може да изјави жалба.

5) Здружување на претпријатијата

Член 19

Здружување на претпријатијата може да се врши во цел на поарна организација на производството и смалување на производните односно режиските трошкови, заедничкото искористување на погонската сила, набавување сировини и полуфабрикати, заедничко продавање на продуктите и исклучување или смалување на посредниците во разделбата на продуктите, искористувањето на отпатците и на тоа слично.

Член 20

Претпријатијата можат да се здружат во заедници на претпријатија и во претпријатија под заедничка управа.

Претпријатија од исто значење (во смисла на чл. 3 на овој закон) можат да се здружат било во заедница, било под заедничка управа на административно-оперативниот раководител на претпријатието.

Претпријатијата од разнo значење можат да се здружат само во заедници на претпријатија и тоа на основа на согласност на органите надлежни за нивното оснивање.

Член 21

Претпријатијата може да ги составуе (фузиона) органот надлежен за оснивање на претпријатијата.

Претпријатието кое што настапило со составување на две или повеќе постоечки претпријатија има својство на новоосновано претпријатие (чл. 5 и 14 на овој закон) и тоа го превзема имотот како и правата и обвезите на составените претпријатија.

При составувањето нема да се спроводи постапка за ликвидацијата на составените претпријатија.

6) Престанок на претпријатието

Член 22

Решение за престанок на претпријатието донесуе органот надлежен за оснивање на претпријатието.

Овој орган располага со чистиот имот на претпријатието која што преостануе после ликвидација на претпријатието.

7) Административно-оперативно раководство

Член 23

Секое државно претпријатие стои под административно-оперативното раководство на одредениот државен орган.

Претпријатијата од општодржавно значење стојат под административно-оперативно раководство на министерствата, комитетите, односно нивните управи, како и комисиите, самостојните управи, дирекциите и установите при Владата ФНРЈ.

Државните органи за вршење административно-оперативното раководство на претпријатијата од републиканско, покраинско и локално значење ги одредуе закон на народната република.

Член 24

Административно-оперативниот раководител е надлежен.

1) да донесуе правила на претпријатието и да се грижи за правилната организација на претпријатието;

2) да составуе продукциони односно работни планови (за промет, за кредитирање, за транспорт и т.н.), планови за обнова и изградба (инвестиционен план), финансиски планови како и да одредуе задачи на претпријатието во рамката на своите планови;

3) да ги смалуе и поголеуме обртните средства на претпријатието со пренесување на овие средства

на други претпријатија од иста стопанска гранка под своето раководство;

4) да дава смерници за целокупно работење на претпријатието и да врши надзор над работењето на претпријатието;

5) да го помага претпријатието во организацијата на работата, снабдувањето, производството и продавањата на стоката;

6) да води евиденција на целокупното работење;

7) да врши ревизија и донесуе решение за спроведување на комплексната ревизија;

8) да дава предлози за поставување директорот на претпријатието и да поставуе други службеници, доколку тоа право не е пренесено на директорот на претпријатието;

9) да поништуе, укинуе, мењава и да ги обуставуе наредбите и решењата на директорот на претпријатието;

10) да се грижи за спремањето на техничките и стопанските кадри на претпријатието.

8) Имот под управа на претпријатието

Член 25

Државниот имот даден на претпријатието на управување се состои од:

1) основни средства,

2) обртни средства,

3) амортизациски фонд; и

4) фонд за раководство на претпријатието.

Државниот орган кој што го основал претпријатието одредуе со кој општонароден имот од неговата надлежност ќе управуе претпријатието.

Член 26

Основните средства и обртните средства на претпријатието се образуваат при оснивањето на претпријатието.

Основните средства се: згради, земјишта, машини, машински постројки, стројови за отпрема и превоз, алати, модели, инвентар и на тоа слично.

Обртните средства се: залихи на сировини, помошни и погонски материјал, полуфабрикати, готови продукти, пари и хартии од вредност.

Член 27

Основните средства на претпријатијата од општодржавно значење можат да ги отуѓат од државната сопственост Владата ФНРЈ односно државниот орган кој Владата ќе го овласти, и тоа само за поедини делови на основните средства.

Закон на републиката одредуе кои органи и под кои услови можат да ги отуѓат основните средства на претпријатијата од републиканско, покраинско и локално значење.

Член 28

Органот надлежен за оснивање претпријатијата може да пренесуе основни средства од едно претпријатие на друго претпријатие без оглед на стопанската гранка во која што спаѓаат претпријатијата. Во тој случај државата гарантира за обвезите на претпријатието во височината на смалениот имот, доколку органот надлежен за оснивање на претпријатие не ја пренесе оваа гаранција на претпријатие на кое што ги пренел основните средства.

Член 29

Височината на обртните средства изразени во пари за секоја година ја утврдуе финансискиот план на претпријатието.

Претпријатијата добиваат парични обртни средства на начин и во срокови одредени со нивниот финансиски план.

Член 30

Позголемувањето на основните средства и обртните средства може да се врши од печалбите на самото претпријатие, од вишокот на обртните средства на претпријатието од истата стопанска гранка и од буџетот на органот надлежен за оснивање претпријатието.

Ако при одобрувањето на финансиските планови ќе се утврди оти една стопанска гранка располага со вишок на обртните средства, тој вишок ќе се внесе во буџетот на органот надлежен за оснивање на претпријатијата.

Ако во текот на извршувањето на финансискиот план се утврди вишок на обртните средства во една привредна гранка, органот надлежен за оснивање на претпријатијата може ваквиот вишок да го уведе во својот буџет.

Член 31

Амортизациониот фонд се образува преку амортизациониот отпис на основните средства, а служи за покривање на големи поправки и за инвестициони работи.

Владата ФНРЈ ќе ја пропише со уредба употребата на амортизациониот фонд.

9) Службена тајна

Член 32

Во цел на заштита на државниот имот, сите основни податоци кои што се однесуваат на големината, задатокот, делокругот на претпријатието, на неговото работење и организација, на методите и условите на работата, се сметаат за службена тајна.

Чувањето на службената тајна е особена обвеза на сите граѓани, а посебно на надлежните државни органи и службените лица.

Откривањето на службената тајна ќе се казни кривично.

Злонамерно откривање на службената тајна претставува злочин против народот и државата.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТЕЊЕ НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА

10) Организација на претпријатијата

Член 33

Внатрешната организација на претпријатијата се пропишува со правила, спрема обемот на работењето и врстата на претпријатието.

11) Директор и персонал на претпријатието

Член 34

Со работата на претпријатието непосредно управува директорот.

Ако е претпријатието особено од големи размери, со него управува генерален директор. Вакви претпријатија можат да имаат повеќе директори за поедини одвоени гранки на работењето.

Член 35

За поставувањето и другите службенички односи на директорот (генералниот директор) и другите службеници од административно-техничкиот апарат на претпријатијата важат прописите на Законот за државните службеници како и прописите на правилата од претпријатието.

Типската систематизација на службеничките места во претпријатието ја врши надлежниот орган за систематизација.

Член 36

Директорот (генералниот директор) на претпријатието управува со претпријатието по напатствијата, решенијата, наредбите и смерниците на административно-оперативниот раководител, а врз основа на правилата на претпријатието.

Директорот во управувањето со претпријатието се раководи со целта и сврхата на претпријатието како претпријатието би можело да ги оствари задачите кои што му се доверени во неговата стопанска гранка, грижејќи се за рентабилитетот на претпријатието.

Член 37

Директорот на претпријатието особено е должен: 1) да предлага произведен односно работен план и задачи (за промет, кредитирање, транспорт итн.), план за обнова и изградба (инвестиционен

план), и финансиски план на претпријатието, како и да изработи планови добиени од административно-оперативниот раководител;

2) да го остварува стопанскиот план на претпријатието;

3) да ја организира работата на претпријатието на принципот на современо и што порационално производство и работење;

4) да раководи со администрацијата на претпријатието и со финансиското работење на претпријатието;

5) да се грижи за правилната персонална политика и изградба на кадровите;

6) правилно да ја врши поделбата на работата;

7) да се грижи за правilen ток на сите работи и во таа цел да дава потребни директиви и напатствија; да се грижи за работната дисциплина;

8) да организира постојана служба на евиденција и контролата, како на набавки и трошењето на материјалот така и за процесот на производство, то, купопродавањето на продуктите, транспортот, кредитирањето, осигурувањето односно извршените услуги за плата, како и евиденција и контрола на финансиското работење на претпријатието;

9) при одлучувањето за набавките, спогодбите, застапувањето на работата, договорите востанува да се грижи да овие работи бидат заклучени на најповолен начин и под најповолни услови придружувачки се на стопанските обичаи — узанси, стопанското законодавство (прописите за цени, за сузбивање шпекулацијата, за рационарање и тн.) и финансиското законодавство (прописите за таксите, царините, данокот, девизите и тн.); и

10) да го разработи работниот ред на претпријатието

Член 38

Директорот има право во името на претпријатието да склучува работни договори, зајмови во височина дозволена со правилникот и да располага со стоката, финансиските средства, услуги и со сите обртни средства на претпријатието, доколку тоа право не ќе го задржи за себе административно-оперативниот раководител.

Директорот го застапува претпријатието пред државните органи и третите лица, а има право и на други за тоа да им издава полномоштва.

Член 39

Директорот на претпријатието во смисла на правилата прима, преместува и отпушта работници како и поставува и донесува други решенија за службениците, доколку тоа не е надлежност на административно-оперативниот раководител, и ги одредува нивните припадности.

Член 40

Директорот за управувањето со претпријатието одговорен му е само на административно-оперативниот раководител на претпријатието

Административно-оперативниот раководител одредува кој и во кој обем ќе го замени директорот во случај на неговата спреченост.

Поставениот директор на претпријатието ја прима должноста на директор во присуство на комисија која што ја одредува административно-оперативниот раководител, во која влегува и претставник на надлежниот финансиски орган.

Член 41

Сите работници и службеници одговорни се за својата работа во претпријатието на директорот.

Директорот во претпријатието е највисок дисциплински старешина на работниците и службениците. Работниците му одговараат дисциплински на директорот и на своите старешини врз основа на посебни дисциплински прописи.

Службениците на претпријатието одговараат дисциплински спрема прописите на Законот за државните службеници.

ОГЛАСНИ ДЕО

ИЗДАЊА НА „СЛУЖБЕНИОТ ЛИСТ“

Редакцијата на „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“ издава како своа едиција Збирка на закони во која ги објавуе сојузните закони и останалите прописи на Владата на ФНРЈ и нејните установи со коментари, напатствија и објаснуења за примена законските и други прописи.

Збирка на закони се штампа, по правило, на сите четири народни јазици и уредена е така да е многу погодна за практична употреба. Поради тоа што се за аутентични законски текстови сметаат само оние кои ги издава Редакцијата на „Службениот лист“ тоа сите органи на народната власт се должни да се само по нив управуваат.

Досега Редакцијата на „Службениот лист“ издала како посебни свески:

Св. бр. 1)	Збирка на прописи за плати и надници од 1 ноември 1944 до 21 април 1945 година (распродадено);	Дин. 15.—
„ „ 2)	Одлука за еднообразното сметководство	Дин. 15.—
„ „ 3)	Збирка на прописи за надниците и платите (распродадено) — — —	Дин. 15.—
„ „ 4)	Правилник за пријавуење и утврдуење воената штета (распродадено)	Дин. 10.—
„ „ 5)	Збирка на закони и прописи за оснивање Фонд за обнова земјата и одземање воената печалба — — — — —	Дин. 10.—
„ „ 6)	Сметковен план за рудници на јаглен	Дин. 10.—
„ „ 7)	Сметковен план за предилници и ткаечници (распродадено) — — — — —	Дин. 20.—
„ „ 8)	Закон за бирачки спискови со коментар	Дин. 5.—
„ „ 9)	Закон за избор народни пратеници со коментар (распродадено)	Дин. 20.—
„ „ 10)	Збирка на материјално-кривични прописи	Дин. 12.—
„ „ 11)	Збирка на прописи за аграрна реформа	Дин. 15.—
„ „ 12)	Збирка на закони за организација на судови, за врсти на казни, конфискација и извршуење конфискација и за давање амнестија и помиловање	Дин. 20.—
„ „ 13)	Збирка на прописи за поставуење и пензионисуење државните службеници и за установуење правото на пензија (распродадено) — — — — —	Дин. 10.—
„ „ 14)	Закон за Уставотворната скупштина, Закон за печатот, Закон за удружењата, зборовите и другите јавни собори	Дин. 10.—
„ „ 15)	Сметковен план за фабрики на бира (распродадено) — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 16)	Збирка на закони и прописи за социјално осигурање (распродадено) —	Дин. 20.—
„ „ 17)	Сметковен план за фабрики на шпиритус и квасец — — — — —	Дин. 30.—

Св. бр. 18)	Сметковен план за фабрики на текстилна плетена стока — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 19)	Збирка на закони и прописи за уредуење работни односи — — — — —	Дин. 15.—
„ „ 20)	Закон за такси со Правилник за негово извршуење — — — — —	Дин. 10.—
„ „ 21)	Сметковен план за кредитни установи	Дин. 30.—
„ „ 22)	Устав на ФНРЈ (на поарна хартија)	Дин. 10.—
„ „ 22а)	Устав на ФНРЈ (популарно издање)	Дин. 3.—
„ „ 22б)	Устав на ФНРЈ (миниатурно издање)	Дин. 4.—
„ „ 23)	Сметковен план за графичка индустрија	Дин. 30.—
„ „ 24)	Сметковен план за творници на обувки	Дин. 30.—
„ „ 25)	Сметковен план за творници на сапун	Дин. 30.—
„ „ 26)	Сметковен план за циглани, творници на клинкери, земјана стока и шамот	Дин. 30.—
„ „ 27)	Сметковен план за љуштилници и млинови на ориз — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 28)	Сметковен план за ливници на железо и метал, творници на машини и масовни метални производи — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 29)	Сметковен план за автомобилски сообраќајни претпријатија — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 30)	Сметковен план за творници на конзерви	Дин. 30.—
„ „ 31)	Сметковен план за творници на цемент	Дин. 30.—
„ „ 32)	Сметковен план за трговски претпријатија кои вршат услуги — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 33)	Сметковен план за трговски претпријатија со сортирање, преработување или доработување на стока — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 34)	Сметковен план за трговски претпријатија кои се бават со купо-продавачка на стока	Дин. 30.—
„ „ 35)	Збирка на прописи за валоризација со коментар и практични примери	Дин. 80.—
„ „ 36)	Сметковен план за издавачки претпријатија и книжарници — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 37)	Сметковен план за големи фурни, творници на кекс и суво тесто — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 38)	Сметковен план за винарство и подрумарство — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 39)	Сметковен план за фабрики на уље	Дин. 30.—
„ „ 40)	Сметковен план за творници на чоколада, бонбони и кандит — — — — —	Дин. 30.—
„ „ 41)	Закон за непосредни даноци со Правилник за негово извршуење — — — — —	Дин. 40.—
„ „ 42)	Сметковен план за шумска индустрија и стругари (пилани) — — — — —	Дин. 30.—

- Св. бр. 43) Сметковен план за творници за импрегнација дрва — — — — — Дин. 30.—
- " " 44) Сметковен план за угостителски претпријатија — — — — — Дин. 30.—
- " " 45) Сметковен план за творници на кавени додатоци и сурогати — — — Дин. 30.—
- " " 46) Сметковен план за творници на дрвовина, целулоза, лепенка, картон и хартија — — — Дин. 30.—
- " " 47) Сметковен план за фабрики на шекјер — — — Дин. 30.—
- " " 48) Сметковен план за творници на бон, лакови и фирнис — — — Дин. 30.—
- " " 49) Основен закон за брак и Закон за државни матични книги — — — Дин. 15.—
- " " 50) Општ закон за народните одбори — — — Дин. 8.—
- " " 51) Закони за воена обвеза и пополнување оружената сила се јавачка, тегличка и товарна стока — — — — — Дин. 10.—
- Азбучен регистар по материја на „Службениот лист“ за 1945 година Дин. 15.—
- Табели на службеничкиот данок (распределено) — — — — — Дин. 20.—

Сите овие издања на сите народни јазици и можат да се добијат во продавницата на „Службениот лист“, Белград — Бранкова 20 и во сите поголеми книжарници во целата земја.

Книжарите во внатрешноста уживаат попуст од 20%. Администрацијата на „Службениот лист“ врши испорачка само по претходната уплата на поракбата. Чековна сметка 62—324.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗВАНРЕДНА КОМИСИЈА ЗА АУТО-САОБРАЌАЈ

Стављање ван снаге огласа о продаји, куповини, отуђивању и расхоловању моторних возила

Ставља се ван снаге оглас Изванредне комисије за ауто-саобраќај, при Претседништву Владе ФНРЈ, објавлен у „Службеном листу ФНРЈ“ бр. 55/46 о продаји, куповини, отуђивању и расхоловању моторних возила

Бр. 1509/46. — Из канцеларије Изванредне комисије за ауто-саобраќај при Претседништву Владе ФНРЈ, 26 јула 1946 године К 3949 1-1

MINISTARSTVO INDUSTRIJE I RUDARSTVA NARODNE REPUBLIKE HRVATSKE

Poziv vjerovnicima i dužnicima poduzeća »Kevara«
tvornica bruseva i brusnih koluta, Varaždin

Ministarstvo industrije i rudarstva, Opći odjel Narodne Republike Hrvatske odlukom od 25. svibnja 1946 god. br. 69849/1946 odredio je likvidaciju poduzeća »Kevara«, tvornica bruseva i brusnih koluta.

Za likvidatora imenovan je Erbežnik Vladimir, privremeni upravitelj poduzeća Kevara.

Pozivaju se vjerovnici i dužnici, da svoja potraživanja i obaveze koja imaju prema odnosnom poduzeću prijave najkasnije do 15. kolovoza 1946 godine na adresu — »Kevara«, tvornica bruseva i brusnih koluta, u likvidaciji — Varaždin, Fabijanska ul. 12.

Br. 69849/46. — Iz Ministarstva industrije i rudarstva, Zagreb, 25. lipnja 1946 godine. K 3942 3-3

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE »UNION« V LJUBLJANI

Poziv upnika

Pozivam vse upnike, da prijavijo oz. dokažejo svoje morebitne terjatve do označene tvrdke najkasneje do 30. septembra t. l. vodstvu podjetja. Kasnejše zahteve ne bodo priznane.

3952 1-1

Delegat: Žužek Franc

ТЕХНИЧКИ РАБОТИ

ПРОДУЖЕЊЕ РОКА ЗА ИЗРАДУ ГЕНЕРАЛНОГ ПРОЈЕКТА ЗА МОСТ НА ДРАВИ КОД ОСИЈЕКА

Министарство грађевина ФНРЈ унело је мање измене и допуне у опште и техничке услове за расписани анонимни општи натечај за израду генералног пројекта за мост преко Драве код Осиека. Због тога је рок за предају радова продужен до 15 августа 1946 закључно.

Потребна обавештења заинтересовани могу добити у свима републиканским министарствима грађевина и у Отсеку за мостове Министарства грађевина ФНРЈ, Масарикова бр. 2, Београд.

Бр. 7221. — Из Министарства грађевина ФНРЈ, 24 јула 1946 године. 3251 1-2

ОПРАВКА ЗГРАДЕ БИВШЕ ВОЈНЕ АКАДЕМИЈЕ

Грађевинска војна команда Београдског гарнизона — Душанова бр. 23 расписује лицитације за израду 910 м² терацио пода у згради бивше Војне академије и израду 459 м² степеница од вештачког камена у појединим зградама гарнизона.

Предрачун и услови могу се видети у команди Београдског гарнизона. Понуде примаће се до 3 августа 1946 године до 11 часова.

Бр. 2. — Из Војно-грађевинске команде Београдског гарнизона, 26 јула 1946 године. 3255 1-1

ПОПРАВКА ЗГРАДЕ НЕРВНОГ И ОЧНОГ ОДЕЉЕЊА ГЛАВНЕ ВОЈНЕ БОЛНИЦЕ

Грађевински отсек Команде базе — Душанова бр. 23 расписује лицитације за следеће радове:

1) за израду бетонске подлоге, набавку и постављање керамичких плочица на поду у Нервном одељењу Главне војне болнице;

2) за зидарске, керамичарске, молерске, столарске радове, израду електричне инсталације, канализације, водовода и санитарног уређаја у Очном одељењу Главне војне болнице.

Услови и предрачун могу се добити у Грађевинском отсеку Команде базе. Понуде се примају до 2 августа 1946 године до 11 часова.

Бр. 15262. — Из Команде базе града Београда, 24 јула 1946 године. 3254 1-1

НАБАВКЕ**НАБАВКА БОДОМЕРА**

Београдском водоводу и канализацији — Беводу потребно је 5.500 ком. запреминских (волуменских) водомера пропусне способности од око 1,5 м³/час при губитку притиска од 10 м. в. с.

Услови испоруке могу се добити у канцеларији Бевода, Ђоласовићева (Стишка) ул. бр. 35.

Позивају се интересенти за ову испоруку да поднесу прописне писмене понуде до 31 августа 1946 године према условима Бевода.

Бр. 10206/46. — Из Београдског водовода и канализације. К 3949 1-1

ДРУЖЕСТВА И ЗБОРОВИ**KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI**

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani, Prešernova ulica štev. 50, je prešel z dnem 1. julija 1946 v likvidacijo.

Upniki in dolžniki se pozivajo, da najkasneje do 31. avgusta 1946. prijavijo svoje terjatve in dolgove likvidatorjem zavoda na naslov: Kreditni zavod za trgovino in industrijo v likvidaciji, Ljubljana, Prešernova ul. 50.

Upniki in dolžniki imajo pravico, da se v roku meseca dni od dne objave odločbe o likvidaciji v »Uradnem listu FLRJ« prepričajo o točnosti vknjiženju njihovih terjatev oziroma dolgov. Po preteku tega roka veljajo knjiženja za verodostojna.

3954 1-1

Likvidatorji

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI

Na podlagi sklepa običnega zbora z dne 19. junija 1946. je družba prenehala in prešla v likvidacijo.

Likvidatorji: dr. Vrečko Franc, referent pri Komisiji za upravo narodne imovine v Ljubljani,

d. Zupan Franc, ravnatelj Mestne hranilnice Ljubljanske v Ljubljani.

Likvidacijska firma: kakor doslej s pristavkom »v likvidaciji«

Podpis firme: Likvidatorji podpisujejo likvidacijsko firmo na ta način, da vedno po dva izmed njih postavita svoj lastnoročni podpis pod pisano, tiskano ali odtisnjeno besedilo firme.

Rg B I 136/34. — Okrožno sodišče v Ljubljani dne 27. junija 1946. 3953 1-1

»BATA« TVORNIC GUME I OBUČE D.D. U BOROVU

Okružni sud u Osijeku obznani, da je današnjim danom u ovosudskom trgovačkom registru za društvene tvrtke, određeno kod tvrtke »Bata« tvornice gume i obuće d. d. u Borovu, brisanje starih članova Upravnog odbora kod »Bate« Jugoslavenska tvornica gume i obuće d. d. Borovo, i to: dr. Tomislav Bulata kao potpredsjednika i Blažeković Milana iz Osijeka, Katušić Đure iz Zagreba, Ing. Lorković Radoslava iz Zagreba, Ing. Malota Františka iz Zlina, dr. Miesbacha Albrehta iz Zlina, Verner Ivana iz Zagreba te Vettstein Georga iz Züricha kao članova Upravnog odbora.

Flbr. 743/34. — Okružni sud u Osijeku, dne 5. srpnja 1946.

РАДНИЧКА СТОЛАРСКА ПРЕРАЂИВАЧКА ЗАДРУГА С.О.Ј. „14 ДЕЦЕМБАР“ У БЕОГРАДУ

Извештава да ће своју ванредну полугодишњу скупштину заказану за 28 јули 1946 године одржати на дан 4 августа 1946 године са следећим дневним редом:

- 1) бирање записничара;
- 2) бирање два овераца записника;
- 3) реферат о раду Управног и Надзорног одбора;
- 4) бирање новог Управног и Надзорног одбора;
- 5) разно.

3256 1-1

Надзорни одбор

ТРГОВАЧКА И ОБРТНА БАНКА ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО, НОВИ САД

Одржаће своју редовну годишњу скупштину на дан 24 августа 1946 године у 18 часова у друштвеним просторијама са следећим дневним редом:

- 1) избор записничара и два акционара за бирање гласова и оверавање записника;
- 2) извештај Управног и Надзорног одбора са завршним рачунима за 1945 годину и решавање о истим и давање разрешење Управном и Надзорном одбору;

- 3) избор 4 члана у Надзорни одбор;

- 4) доношење закључка да ли да завод ликвидира или не;

- 5) евентуалије.

Акције и погврде о депонованим акцијама у смислу наређења Војне управе за Банаг, Бачку и Барању бр. 75/1945 положиће се на благајни завода најкасније један дан пред скупштину.

Полагањем потврда сматра се као да су акције депоноване.

Нови Сад, 25 јула 1946 године.

3258 1-1

Управа

ИНДУСТРИЈСКА БАНКА ЈУГОСЛАВИЈЕ А. Д. БЕОГРАД ФИЛИЈАЛА НОВИ САД

Окружни суд у Новом Саду ставља овим до знања да је у овосудном трговачком регистру код убележене фирме: Индустијска банка Југославије а. д. Београд филијала Нови Сад уписана околност, да је додељена прокура за потписивање Индустијске банке Југославије а. д. филијале у Новом Саду Клањ Александру.

Број 3. — Од Окружног суда у Новом Саду, 26 јула 1946 године. 3257 1-1

СРПСКА ШТЕДИОНИЦА Д. Д. У ПЕТРОВГРАДУ

Окружни суд у Петровграду данашњим даном извршио је у свој регистар друштвених фирма код Српске штедионице д. д. у Петровграду следећи упис: „Одлуком главне скупштине од 3 марта 1946 године друштво ступа у ликвидацију, као ликвидатори изабрани су: Костић Петар, Раданов Радичев Драгољуб, Нађвински Драгољуб, др. Несторов Драгољуб, др. Ердешанов Пера и Брусић Стојан, сви из Петровграда. Ликвидатори позивају повериоце дру-

штва да најдаље за 6 месеци од трећег објављивања овог огласа пријаве своја потраживања Српској штедионици д. д. у Петровграду и ликвидацији, јер по истеку овог рока извршиће се ликвидација без обзира на непријављена потраживања.

Бр. Фи. 348/46. — Од Окружног суда у Петровграду, 28 јуна 1946 године. К 3943 2-3

ПОЖАРЕВАЧКА ТРГОВАЧКА БАНКА И ШТЕДИОНИЦА У ПОЖАРЕВЦУ

Одржаће свој трећи редовни збор акционара на дан 31 августа 1946 године у 10 часова пре подне у свом локалу у Пожаревцу са овим дневним редом:

- 1) бирање деловође;
  - 2) бирање три акционара за оверу записника и бројање гласова;
  - 3) читање извештаја Управног и Надзорног одбора о раду и рачунима за 1945 годину и саопштење о одобрењу престанка фузије Пожаревачке трговачке банке и Пожаревачке штедионице од Министарства трговине и снабдевања Србије;
  - 4) решавање о поднетим извештајима и давање разрешнице Управном и Надзорном одбору за рад и рачуне у 1945 години;
  - 5) решавање о предлозима Управног и Надзорног одбора или акционара који су поднети Управном одбору на десет дана пре састанка збора;
  - 6) бирање чланова за Управни и Надзорни одбор Пожаревачке трговачке банке;
  - 7) бирање чланова за Управни и Надзорни одбор Пожаревачке штедионице.
- Депоноване акција извршиће се на банчној благајни најкасније до 27 августа 1946 године.

3252 2-3

Управа

МОРАВСКА ШТЕДИОНИЦА, ЖАБАРИ

у ванстечајној ликвидацији

Одржаће на дан 29 августа 1946 године редовни годишњи збор акционара у 11 часова пре подне у својим просторијама са овим дневним редом:

- 1) избор деловође и три акционара за оверу записника;
- 2) извештај ликвидатора о раду и рачунима у 1945 години;
- 3) извештај чланова Надзорног одбора о раду и рачунима за 1945 годину;
- 4) давање разрешнице члановима Надзорног одбора и ликвидатору;
- 5) избор чланова Надзорног одбора.

Депоноване акција извршиће се код Пожаревачке трговачке банке у Пожаревцу до 25 августа 1946 године.

Ликвидатор

3253 2-3

Пожаревачка трговачка банка

ДОМАЋА ИНДУСТРИЈА ЗАВЕСА И ТЕПИХА А. Д. БЕОГРАД

Одржаће на дан 30 августа 1946 године у 17 часова по подне у фабричним просторијама на Душановцу Спасићева улица број 1 свој 23 редован збор акционара са следећим дневним редом:

- 1) избор деловође збора и два оверача записника, који ће у исто време бити и бројачи гласова;

2) извештај Управног и Надзорног одбора о раду и билансу за 1945 годину;

3) давање разрешнице Управном и Надзорном одбору за рад и рачуне у 1945 години;

4) бирање чланова Управног одбора и Надзорног према члану 30 и 40 друштвених правила;

5) решавање о предлозима управе и акционара, ако их буде било.

Депоноване акција, односно потврда до 23 августа 1946 године у друштвеној канцеларији.

Београд, 20 јула 1946 године.
3282 2-3

Управа

ЛИКВИДАЦИЈА ОКРУЖНОГ ТРГОВАЧКОГ А. Д. У КРУШЕВЦУ

На основу одлуке ванредног збора акционара, одржаног на дан 5 јуна 1946 године и одлуке Окружног народног одбора у Крушевцу бр. 7.132 од 9 јула 1946 године, Окружно трговачко а. д. у Крушевцу ступило је у ликвидацију.

Позива све своје дужнике да своја дуговања измире друштву одмах, а своје повериоце да у смислу законских прописа пријаве своја потраживања друштву најкасније за 6 месеци од дана трећег објављивања овог огласа.

У Крушевцу, 20 јула 1946 године.

К 3947 1-3

Ликвидациони одбор

ЗАДРУЖНА ГОСПОДАРСКА БАНКА Д. Д. У ЈУБЉАНИ ПОДРУЖНИЦА БЕОГРАД У ЛИКВИДАЦИЈИ

На основу одобрења савезног Министарства финансија банковно и валутно одељење, Београд VII број 9057 од 16 новембра 1945 године и закључка Управног одбора Задружне господарске банке д. д. у Јубљани од 19 новембра 1945 године објављује се:

- 1) да се из регистра брише раније одређени ликвидатор „Банкарско друштво а. д.“ у Београду;
- 2) да се укида самостално пословање код Окружног суда као трговачког суда у Београду регистроване подружнице Задружне господарске банке д. д. у Београду и њени послови пренесу на Задружну господарску банку д. д. у Јубљани, подружницу у Новом Саду.

Посл. бр. Фи 400/46. — Од Окружног суда за град Београд, 18 јула 1946 године. К 3948 1-1

DRŽAVNO PODUZEĆE »GARIĆ« PROIZVODNJA OBUĆE, ZAGREB

Ministar industrije i rudarstva Narodne Republike Hrvatske donio je odluku br. 77402-1946 od 26. lipnja 1946 koja glasi:

Poduzeće »Drava«, proizvod cipela u Zagrebu postaviti će svojim dosadašnjim poslovanjem kao državno poduzeće pod nazivom »Garić« proizvodnja obuće u Zagrebu, vlasnik poduzeća je Federativna Narodna Republika Jugoslavija.

»Garić« proizvodnja obuće u Zagrebu imade na temelju ove odluke provesti sva potrebna brisanja odnosno upise u sudskom trgovačkom registru.

Poduzeće je zavedeno u registru industrijskih radnja kod Ministarstva industrije i rudarstva pod brojem 39/46.

Poduzeće je od 1. srpnja 1946. nastavilo rad bivšeg poduzeća »Drava«, proizvod cipela — Zagreb, Dobrinjska 12, pod novim imenom »Državno poduzeće »Garić« proizvodnja obuće — Zagreb, Dobrinjska 12.

Državno poduzeće »Garić« proizvodnja obuće, Zagreb
К. 3951 1-1

Дисциплинските прописи за работниците во претпријатието ги донесуе административно-оперативниот раководител на претпријатието или по неговото овластување директорот.

Член 42

Работниците и службениците должни се да го чуваат државниот имот и одговараат за сета штета која што ќе ја направат со својата вина или нехатност.

Директорот, работниците и службениците должни се да ги чуваат сите подаци за претпријатието како службена тајна.

Подациите од чл. 32 на овој закон можат да ги даваат само на државните органи и на лица овластени по закон и под услови и во граници одредени со закон.

Службената тајна на претпријатието особено се должни да ја чуваат синдикалните организации.

Член 43

Синдикалната организација има право да му дава на директорот на претпријатието предлози во прашањата на поголемише продуктивноста и ефективност на работата, за организација на работата во претпријатието, поарнување условите на работата, поарнување животните услови на работниците и службениците и во персоналините прашања.

Синдикалната организација во претпријатието има право и должност за сите неправилности во работењето на претпријатието и директорот да го обавестуе административно-оперативниот раководител и другите позисоки државни органи.

Директорот по сослушувањето на синдикалната организација прогласуе ударници.

Член 44

Директорот должен да им овозможи работа на работничките повереници давајќи им потребни обавестувања заради извршувањето на нивните задачи, како и со нив да соработуе во цел на заштита социјалните и економските интереси на работниците и службениците.

12) Сметководство

Член 45

Раководителот на сметководството го поставуе и разрешуе административно-оперативниот раководител во согласност со надлежниот финансиски орган (чл. 54 став 3 на овој закон).

На ист начин во случај на потреба, се поставуе и се разрешуе и заменикот на раководителот на сметководството.

Раководителот на сметководството непосредно му одговара на директорот на претпријатието, а за стручното вршење на сметководната служба добива смерници и напатствија од непосредно повисокиот раководител на сметководната служба.

Член 46

Задаток на раководителот на сметководството е:

- 1) да организира и раководи со сметководството на претпријатието;
- 2) да организира и раководи со постојаната служба на сметководствената контрола и евиденција; и
- 3) да благовремено составуе и поднесуе на директорот предлози на финансиските планови и завршните сметки.

Член 47

Раководителот на сметководството заедно со директорот на претпријатието е одговорен за исправноста на сметководствената служба и завршните сметки. Тој пропишуе, покрај директорот, предлог на финансискиот план и завршната сметка.

Сите документи на паричен, материјален, пресметковен и кредитен карактер на основа кои што се врши, приемот и издавањето на парите, како и документите на основа кои се врши книжењето во работните книги, ги потпишуе покрај директорот или одредениот службеник раководителот на сметководството.

Член 48

Ако по некое прашање од делокругот на сметководството дојде до неслагање меѓу директорот и раководителот на сметководството, ќе се изврши наредбата на директорот. Раководителот на сметководството должен е за тоа да го извести административно-оперативниот раководител.

Член 49

Службениците на сметководството на претпријатието во својата стручна работа непосредно му се подредени на раководителот на сметководството.

Директорот на претпријатието ќе побара мислење од раководителот на сметководството пред донесување решение за службеничките односи на службениците од сметководството.

13) Стручен совет

Член 50

Административно-оперативниот раководител може во секое претпријатие да постави стручен совет како советодавен орган на директорот на претпријатието. Синдикалната организација во претпријатието одредуе еден свој член како претставник.

Директорот на претпријатието се советуе со стручниот совет во сите важни прашања во врска со работата на претпријатието.

Стручниот совет ќе го извести административно-оперативниот раководител ако директорот на претпријатието не го усвои мислењето на стручниот совет.

14) Финансиско работење

Член 51

Работната година на претпријатието се поклопуе со буџетската година.

Член 52

Финансиското работење на претпријатието се врши врз основа на финансискиот план.

Финансискиот план се составуе за секоја работна година на основа производниот односно работниот план.

Финансискиот план ги обвкја приходите и расходите на претпријатието а се одобруе по прописите на Законот за државниот буџет.

Член 53

Заради покривке на сезонските расходи (сезонското производство, откуп и набавка), заради финансирање на производството односно набавката до утовчувањето на продадената односно отпремената стока, заради производството над планот и другите стопански потреби за разни работи, претпријатијата можат да бараат краткорочни кредити од државните банки. Државните банки даваат краткорочни кредити на основа на кредитниот план за поедини гранки на стопанството. Банката има право да го контролира употребувањето на тие кредити.

На секое претпријатие му се отвора сметка кај одредената банка во смисла на Законот за уредување и работење на кредитниот систем.

Член 54

Претпријатието на основа на одобрениот годишен финансиски план го разработуе финансискиот план за секое тромесечје унапред и го доставуе на административно-оперативниот раководител на одобрување. Административно-оперативниот раководител врз основа на одобрените тромесечни финансиски планови на подредените му претпријатија составуе собирен тромесечен план и го доставуе на надлежниот финансиски орган.

Надлежниот финансиски орган должен е да ги обезбеди на претпријатијата потребни парични средства предвидени со тромесечниот финансиски план.

Надлежниот финансиски орган е министерството на финансите на владата која што го основала претпријатието, односно финансиското одделение или

шниот одбор кој што го основал прет-

Член 55

На секое тромесечје претпријатијата доставува на претпријатието и му го доставува административно-оперативниот раководител со статус бирна тромесечна состојба на своите претпријатија и му го доставува на надлежниот финансиски орган.

Целот на печалбата предвидена со годишниот финансиски план за внесувањето во буџетот, претпријатието го плаќа спрема тромесечниот план во месечни рати до 27 на секој месец. Пресметка на плаќањето за секое тромесечје финансискиот орган ја врши врз основа на тромесечните состојби на претпријатието.

Член 56

Распоредот на печалбите се одредува со финансискиот план.

Печалбата на претпријатието може да се употреби:

- 1) на поголемиња на обртните средства;
- 2) на финансирање инвестициите;
- 3) во корист на фондот на раководството на претпријатието; и
- 4) во корист на буџетот на органот кој што го основал претпријатието.

При одобрувањето на финансиските планови може да се предвиди на административно-оперативниот раководител да му се стават на располагање резервни средства во одреден постотак од печалбите на подредените му претпријатија. Резервните средства служат за поголемиња на основните средства и обртните средства на претпријатието во текот на годината.

Член 57

По завршетокот на работната година претпријатијата ги заклучуваат работните книги и составуваат завршна сметка. Завршната сметка се состои од три дела: сметковен, статистички и извештај за работењето.

Поблиски одредби за завршната сметка ќе донесе Владата ФНРЈ по предлог на Министерот на финансите.

Обликот на финансиските планови и завршните сметки, како и поблиски одредби за финансиското работење ќе пропише Министерот на финансите ФНРЈ.

15) Ревизија и комплексна ревизија

Член 58

Во секое претпријатије мора најмалку еднаш годишно да се изврши ревизија во цел:

- 1) испитување исправноста на работата на претпријатието,
- 2) установање како претпријатието го извршува производниот односно работниот план и поставените задачи;
- 3) испитување на финансиското работење, утврдување начелот на вршењето на сметководствената служба во претпријатието, проверување исправноста на документите и поедините книжења, како и спречување на неправилното, исмарното и злонамерното ракување со народниот имот.

Административно-оперативниот раководител должен е да превземе потребни мерки за да се отстранат сите неправилности утврдени при ревизијата.

Поблиски одредби за ревизијата на претпријатието ќе донесе Владата ФНРЈ по предлог на Министерот на финансите.

Член 59

Во цел на сестраното проверување на целокупното работење на претпријатието (техничкото, производното, стручното, административното, финансиското и т. н.) административно-оперативниот раководител

донесува решение за спроведувањето на комплексна ревизија.

Комплексната ревизија има да се спроведе најмалку еднаш годишно.

Во таа цел административно-оперативниот раководител образува комисија од стопански, технички, финансиски и други стручњаци кои што сестрано ќе го испитаат работењето на претпријатието.

16) Фонд за раководството на претпријатието и централен фонд на претпријатието

Член 60

Фондот на раководството на претпријатието служи за изградба жилишта на работниците и службените, културни и социјални установи за работниците и службените на претпријатието (објекти, клубови, мензи и т. н.), за награда на ударниците и новаторите и на особено истакнатите работници и службеници, како и за подигнување стручната спрема на работниците и службениците и т. сл.

Член 61

Со фондот на раководството на претпријатието управува директор. Директорот е должен во управувањето со фондот да се советува со синдикалната организација.

Член 62

За давање награди на раководителите на претпријатието може да се образува централен фонд на претпријатието кај административно-оперативниот раководител.

Средствата за централниот фонд ќе се даваат од фондот на раководството на претпријатијата. Административно-оперативниот раководител ќе го одреди постотокот кој што ќе се дава од фондот на раководството на претпријатието на централниот фонд.

Владата ФНРЈ ќе пропише поблиски одредби за овие фондови.

17) Арбитража

Член 63

Меѓусебните спорови на државните претпријатија се решаваат преку арбитража.

Одлуките донесени преку арбитража имаат сила на правосилна пресуда на редовен суд.

Поблиски прописи за арбитражата донесува Владата ФНРЈ со уредба.

18) Преодни и завршни наредби

Член 64

Државните стопански претпријатија кои што започнале со работа пред донесувањето на овој закон мораат да бидат запишани во регистер на државните претпријатија до 1 септември 1946 година.

До уписот во регистер на државните претпријатија, административно-оперативните раководители донесуваат односно ќе ги сообразат правилата на претпријатијата кон прописите на овој закон.

Член 65

Сите претпријатија ќе поднесат извештај за својот имот со состојбата на ден 1 септември 1946 година.

Поблиски прописи за начинот на составувањето на овие извештаи и за сроковите на поднесување ќе донесе Владата ФНРЈ.

Член 66

Финансиските планови на претпријатијата за 1946 година ќе се одобруваат спрема прописите од чл. 10 на Финансискиот закон ФНРЈ за 1946 година.

Член 67

Прописите на Уредбата за оснивање на ревионите заводи на народните републики бр. 127 од 8 јануари 1946 година нема да се применуваат на државните стопански претпријатија.

Член 68

Се овластуе Министерот на финансите ФНРЈ да привремено, додека тоа приликите бараат, може поедини претпријатија да ги ослободи од поднесувањето на тромесечни финансиски планови и состојби.

Член 69

Органите надлежни за оснивање претпријатија во смисла на чл. 3 овој закон под чијата управа односно административно-оперативното раковоство сега се навојаат стопанските претпријатија должни се до 1 септември 1946 година да донесат решења со кои што ќе ја сообразат организацијата и односите на државните стопански претпријатија кон овој закон.

Се донесувањето на тоа решење престануат да важат пораните прописи со кои што претпријатијата се основани.

Член 70

Сите прописи кои што се во противност со овој закон престануат да важат.

Член 71

Овој закон влегуе во сила осмиот ден по објавувањето во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“.

У. бр. 374

24 јули 1946 година
Белград

Президиум на Народната скупштина
на Федеративната Народна Република Југославија
Секретар, Претседател,
Миле Перуничич, с. р. др. Иван Рибар, с. р.

438.

У К А З

На основа членот 74 точка 6 Уставот, Президиумот на Народната скупштина на Федеративната Народна Република Југославија ја прогласуе Одлуката за извонредна постојана државна доживотна помошт, а која гласи:

О Д Л У К А

ЗА ИЗВОНРЕДНАТА ПОСТОЈАНА ДРЖАВНА ДОЖИВОТНА ПОМОШТ

Член 1

Постојана лична месечна доживотна помошт се доделуе на:

	Дин. месечно
Машана П. Рајкович од Пипери — — —	700.—
Гјорѓија Димич од Беране — — —	750.—
Катарица в.д. Јамбриша на др. Алојзија Миливоја од Белград — — —	5.000.—
Надежда в.д. на Петра Попович од Белград — — — — —	2.000.—

Член 2

Со постојаната лична месечна помошт која ја предвидуе членот 1 на оваа одлука не им припаѓа ни лични ни фамилијарен додаток, а правото за примање на оваа помошт престануе врз основа на одредбите кои што важат за пензионисаните државни службеници а има да им се смета од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 3

За извршување оваа одлука ќе се грижи Министерот на финансите ФНРЈ.

Член 4

Оваа одлука влегуе во сила по изгласувањето во Народната скупштина ФНРЈ.

У. бр. 376

24 јули 1946 година
Белград

Президиум на Народната скупштина
на Федеративната Народна Република Југославија
Секретар, Претседател,
Миле Перуничич, с. р. др. Иван Рибар, с. р.

439.

У К А З

На основа членот 74 точка 6 Уставот, Президиумот на Народната скупштина на Федеративната Народна Република Југославија ја прогласуе Одлуката за извонредна државна помошт која се доделуе на лица на кои истата е запрена на основа прописите од членот 13 на Уредбата за установување правото на пензија, а која гласи:

О Д Л У К А

ЗА ИЗВОНРЕДНА ДРЖАВНА ПОМОШТ КОЈА СЕ ДОДЕЛУЕ НА ЛИЦА НА КОИ ИСТАТА ИМ Е ЗАПРЕНА НА ОСНОВА ПРОПИСИТЕ ОД ЧЛЕНОТ 13 НА УРЕДБАТА ЗА УСТАНОВУВАЊЕ ПРАВОТО НА ПЕНЗИЈА

Член 1

Постојана лична месечна доживотна помошт се доделуе на:

	Дин. месечно
Милка в.д. Петра Кочич од Белград — — —	2.000.—
Ана в.д. на др. Анте Трумбич од Загреб — — —	4.000.—
Радомира Кикјович од Слатина — — —	1.500.—
Љубица в.д. на Васо Ковачевич од Котор — — — — —	1.000.—
Стана Ј. Баич од Плевље — — — — —	1.000.—
Ана в.д. Марка Берберович од Котор — — — — —	1.000.—

Член 2

Со постојаната лична месечна помошт која ја предвидуе членот 1 на оваа одлука не им припаѓа ни лични ни фамилијарен додаток, а правото за примање на оваа помошт престануе врз основа на одредбите кои важат за пензионисаните државни службеници, а има да им се смета од денот на влегувањето во сила на оваа одлука.

Член 3

За извршување оваа одлука ќе се грижи Министерот на финансите ФНРЈ.

Член 4

Оваа одлука влегуе во сила по изгласувањето во Народната скупштина ФНРЈ.

Президиум на Народната скупштина
на Федеративната Народна Република Југославија
У.Бр. 375
24 јули 1946 година
Белград
Секретар, Претседател,
Миле Перуничич, с. р. др. Иван Рибар, с. р.

440.

УКАЗ

Президиумот на Народната скупштина на Федеративната Народна Република Југославија по предлог на Владата ФНРЈ, а на основа членот 74 точка 16 Уставот

ги прогласуе

а) поделелското добро „Иванинград“; и
б) државното земјиште во Кутијево (50 к. јутра) кое што досега го држало ергелето во Кутијево, — за добро од општодржавно значење, па имаат да се стават под непосредна управа на Сојузната влада.

У. бр. 384

26 јули 1946 година

Белград

Президиум на Народната скупштина на Федеративната Народна Република Југославија

Секретар,
Миле Перуничич, с. р.

Претседател,
др. Иван Рибар, с. р.

441.

ПРАВИЛНИК ЗА ВНАТРЕШНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТ- ЊЕ НА ПРЕЗИДИУМОТ НА НАРОДНАТА СКУПШТИНА ФНРЈ

(Усвоен на седницата на Президиумот од 19 јули 1946 година)

Член 1

Работите кои што му се ставени во надлежност со Уставот и Законот за Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ, Президиумот ги врши според одредбите на овој правилник.

За сите предмети решава Президиумот на полна седница освен во случаи каде со Законот за Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ и со овој правилник е инаку предвидено.

Член 2

Претставувањето на државата спроти инострани-те држави го вршат во име на Президиумот претседателот и секретарот на Президиумот заедно или претседателот сам.

Член 3

Сите укази, одлуки, решења и сета преписка на Президиумот ја потпишуат заедно претседателот и секретарот на Президиумот.

Актите на Секретаријатот на Президиумот ги потпишуе секретарот сам.

Член 4

Во случај на спреченост претседателот го заменува потпретседателите по ред.

Член 5

Примање акредитивни и одзовни писма на странски ополномоштени дипломатски претставници во име на Президиумот вршат претседателот и секретарот.

Член 6

Седниците на Президиумот ги свикнува претседателот по решението на Претседателството на Президиумот според потреба. Во позивот на седница мора да биде вклучен и дневниот ред на седница-

та. Сите членови на Президиумот треба навремено да бидат запознаени со предметите кои што ќе се решаваат на седницата.

Со седницата раководи претседателот.

Претседателот е должен да ја свика седницата и на барање од пет членови на Президиумот. Ако така барана седница не биде свикана во рок од пет дена, предлагачите можат сами да упатат позив на седница.

Член 7

Седниците на Президиумот по правило не се јавни и на нив можат да присуствуваат само членовите на Президиумот и членовите на Сојузната влада. Претседателството на Президиумот може да повика и други лица, ако е потребно да го чуе нивното мислење при решавањето на некое прашање.

Президиумот мож' по одреденото прашање да држи и јавна седница.

Член 8

Седниците ќе се држат додека не се исцрпи дневниот ред.

Член 9

Краток записник на седниците води секретарот на Президиумот. По решението на седницата може да се води и стенографски записник.

Записникот се чита на почетокот на наредната седница. Ако секретарот не ги усвои забелешките на записник а забелешката не ќе биде повлечена, за забелешката решава Президиумот без претрес.

Записникот после примањето го заверува претседателот и секретарот.

Стенографските белешки можат, спрема решението на седницата, да се објават во целост или делумно. Краток записник се објавува во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“.

Член 10

Извештаите на поедини одделења или комисии на Президиумот ќе ги чита и застапува оној член на Президиумот кој што раководи со дотичното одделение или комисија.

За другите предмети ќе ги реферисаат на седницата претседателот или секретарот.

Член 11

Начин на работата на седницата има да биде сходен на начелата од скупштинскиот пословник.

Седницата е способна за работа ако е присутно мнозинството на членовите на Президиумот, а решенијата се донесуваат со мнозинство на гласовите.

За проучување поедини прашања Президиумот може да одреди други комисии од своите членови или од стручњаци.

Член 12

Претседателот, потпретседателите и секретарот на Президиумот го сочинуваат Претседателството на Президиумот.

Претседателството на Президиумот е овластено во име на Президиумот:

1) да свикне со указ заседанија на Народната скупштина согласно на Уставот;

2) да дава обвезни толкуења на сојузните закони по сослушување мислењата на Одделението за оценка согласноста и толкуење на законите;

3) да прогласува закони изгласани во обата дома на Народната скупштина и да ги објавува во „Службениот лист ФНРЈ“; да прогласува и објавува закони според чл. 136 Уставот додека трае предвидениот рок на тој член;

4) да издава укази;

5) да донесува одлуки по молбите за помилување според прописите на законите;

6) да доделува одликуења и почесни звања според прописите на законите. За одликување членовите на Президиумот одлучува Президиумот на полна седница;

7) да ратификуе меѓународни договори, освен оние кои што се ратификуат на заедничката седница на обата дома на скупштината;

8) да назначува и одзема по предлог на Владата амбасадори, извонредни пратеници и ополномоштени пратеници во странските држави;

9) да одредува заменици на отсуствните членови на Владата ФНРЈ по предлог на Претседателот на Владата;

10) да по предлог на Врховниот командант на оружените сили на ФНРЈ произведува и унапредува генерали и адмирал на Југословенската армија; и

11) да одредува по предлог на Владата ФНРЈ кои претпријатија и установи имаат општодржавно значење.

Президиумот може да го овласти Претседателството на Президиумот да врши и други работи од неговата надлежност, освен оние кои што според чл. 6 Законот на Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ спаѓаат во исклучива надлежност на Президиумот.

Член 13

Членовите на Претседателството на Президиумот пребиваат постојано во Белград и можат да се оддалечат од Белград само по решение на седницата на Претседателството.

Член 14

Претседателството на Президиумот се состанува кога што треба да се донесе некое решение. Решенијата се донесуваат со мнозинство на гласовите и се внесуваат во записник. За седниците на кои се решава по молбите за помилување осудените лица се водат посебни записници кои што ги потпишуваат сите присатни членови на Претседателството.

Член 15

Службениците на Президиумот се поставуваат по прописите на Законот за државните службеници.

Претседателот на Президиумот го извршува буџетот на Президиумот.

Член 16

Претседателство на Президиумот раководи со работите на Президиумот преку поедини одделења на чие чело стоат потпретседателите или секретарот на Президиумот.

Президиумот има следни одделења:

- 1) Секретаријат,
  - 2) Одделение за оценка согласноста и толкување на законите,
  - 3) Одделение за помилување.
- При Президиумот постои Канцеларија на ордењето, со која раководи шефот на канцеларијата.

Член 17

Со Секретаријатот раководи секретарот на Президиумот.

Секретаријатот има следни отсеци:

- 1) Кабинет на секретарот на Президиумот со Протоколот,
- 2) Општа канцеларија,
- 3) Персонален отсек,
- 4) Благајна, сметководство и економат,
- 5) Технички отсек,
- 6) Библиотека,
- 7) Отсек за сигурноста.

Член 18

Одделението за оценка согласноста и толкување на законите ги проучува сите прашања во врска со оцената која што Президиумот е должен да ја даде за согласноста на законите на народните републики со Уставот ФНРЈ и сојузните закони, како и во врска со сојузното толкување на сојузните закони и со оцената за согласноста на уредбите, напатствијата, наредбите и решенијата на членовите од Сојузната влада.

Со одделението раководи еден од потпретседателите на Президиумот.

Со администрацијата на одделението раководи начелникот на одделението со персоналот.

Одделението го следи развитокот на целокупното сојузно и републиканско законодавство.

Во цел на проучување законодавство и извршување задачите на ова одделение Претседателството на Президиумот образува при одделението Правни совет од правни стручњаци (професори, судии, јавни обвинители и други правници). Правниот совет се состанува според потреба а неговите седници ги свикнува потпретседателот на Президиумот кој што раководи со ова одделение. Начелникот на одделението е член на Правниот совет.

Членовите на Правниот совет добиваат хонорар од седница или од реферат. Хонорарот го одредува Претседателството по предлог на одделението.

Одлуките за оценка согласноста и за толкување законите ги донесува Претседателството на Президиумот по сослушање мислењето на одделението.

Член 19

Со одделението за помилување раководи еден од потпретседателите. Одделението, на чие чело стои начелник, подготвува материјал по молбите за помилување за седницата на Претседателството.

Бр. 10.000

19 јули 1946 година

Белград

Президиум на Народната скупштина
на Федеративната Народна Република Југославија
Секретар, Претседател,
Миле Перуничич, с. р. др. Иван Рибар, с. р.

442.

На основа членот 40 Законот за војните воени инвалиди пропишувам

П Р А В И Л Н И К

ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛИЦАТА ЗАШТИТЕНИ СО ЗАКОНОТ ЗА ВОЈНИТЕ ВОЕНИ ИНВАЛИДИ
Лекарски комисии и нивниот задаток

Член 1

Заради утврдувањето причините и степенот на неспособноста за привредување кај војните воени инвалиди и другите лица заштитени со Закон за војните воени инвалиди постоат пониски и повисоки лекарски комисии.

Член 2

Лекарските комисии имаат за задаток кај војните воени инвалиди да:

1) утврдуваат природа, вид и тежина на последиците на сите рани, повреди, озледи или болести и влијаније на овие на способноста за привредување, како и да го одредат процентот и траењето на неспособноста за привредување;

2) да даваат мислење да ли неспособноста на прегледаното лице е во узрочна врска со вршењето на воената должност или другите должности за воените цели или за целите на државната безбедност за време на војна, или таа неспособност е последица на некоја друга причина.

Кај лице, кое што по основа на болест смета оти ги исполнува условите за признавање на инвалидските права, комисијата особено ќе утврди да ли сегашната негова здравствена состојба е во непосредна узрочна врска со болеста која што е добила за време на војната или неговата здравствена состојба се вложила заради војните напори, вршејќи ја воената должност или други должности за воени цели или за цели на државната безбедност, или болеста е како последица на времето на животот, наследството или други причини.

Член 3

Кај други лица заштитени со Законот за војните воени инвалиди, доколку за стекнување на инвалидските права е потребно да се утврди нивната неспособност за привредување, лекарските комисии имаат за задаток да утврдат:

- 1) кај вдовици, родители, односно дедо и баба само неспособност за привредување;
- 2) кај деца потполна неспособност за привредување.

При утврдувањето неспособноста за привредување на споменатите лица комисијата ќе применува најсовремени методи на испитување здравствената состојба, при што ќе води сметка за занимавањето, времето на животот и другите остојателства кои што се важни за правилна оценка.

Член 4

За душевно болни лица и лица кои што се навогјаат на лечење во болници и санаториуми, лекарската комисија од овие установи ќе го побара налезот и комисијското мислење и на основа на тоа ќе ја утврди неспособноста за привредување на дотичното лице. Ако најде за потребно таквото лице комисијата може и да го прегледа.

Член 5

Лицето кое што се навогја во иностранство ќе го прегледаат двајца лекари специјалисти, по можност државјани ФНРЈ, во присуство на еден службеник од нашето дипломатско претставништво во дотичната држава. Извештајот за прегледот ќе му се достави на Инвалидското одделение на Министерството на народната одбрана, кое што предметот ќе го достави на лекарската комисија да ја утврди неспособноста за привредување.

Член 6

Лекарските комисии ја оценуваат само медицинската страна на квалификациите на прегледаното лице, а не решува за признавањето на инвалидските права.

Член 7

Неспособноста за привредување се одредува во проценти само кај војните воени инвалиди.

Состав и работењето на лекарските комисии

Член 8

Пониските лекарски комисии се образуват при начелствата на воените окрузи со решение на штабот од армијата, а за град Белград и Округот белградски со решение на помошникот на Министерот на народната одбрана.

Пониските лекарски комисии се состојат од двајца лекари, од кои што е еден хирург, и еден офицер-војни воен инвалид. На членовите на комисиите, по потреба, им се одредуваат и заменици. Комисијата има деловојќа кого и го ставува на располагање начелството на воениот округ—инвалидската секција.

Решението за состав на пониската лекарска комисија и се доставува на надлежната инвалидска секција при начелството на воениот округ.

Член 9

Повисоките лекарски комисии се образуват при штабовите на армиите, а за град Белград и Округот белградски при Инвалидското одделение на Министерството на народната одбрана.

Овие комисии се поставуваат со решение на штабот на армијата односно со решение на помошникот на Министерот на народната одбрана, а се состојат од пет членови, и тоа: тројца лекари од разни специјалности од кои еден мора да биде хирург, еден офицер на ЈА и еден војни воен инвалид. На членовите на комисиите, по потреба, им се одредуваат и за-

меници. Комисијата има деловојќа кого и го ставува на располагање инвалидското одделение на армијата, односно Министерството на народната одбрана.

Член 10

Еден од лекарите на пониската и повисоката лекарска комисија може, по потреба, да биде граѓански лекар во државна служба кого ќе го предложи Министерството за заштита на народното здравје на односната народна република.

Член 11

Лекарскиот преглед на лицата заштитени со Законот за војните воени инвалиди го вршат лекарските комисии на барање на инвалидските секции при начелствата на воените окрузи. Истовремено инвалидските секции при начелствата на воените окрузи ќе им достават на лекарските комисии и инвалидските предмети од лицата кои што треба да се прегледаат.

Член 12

Инвалидската секција при начелството на воениот округ ќе го припреми распоредот за преглед на лицата.

Лекарските комисии можат, по потреба, да бидат движни заради што побрго и поуспешно извршување на прегледите.

Позивот за преглед на заинтересираното лице му се доставува на месниот народен одбор на она место во кое што тоа пребива.

Член 13

Лицата повикани на преглед кои што, спрема извештајот на месниот народен одбор, заради својата здравствена состојба се неспособни за патување, ќе ги прегледаат кај нивната кука двајца лекари, од кои еден е во државна служба, во присуство на член од месниот народен одбор. Тие имаат да ја утврдат дијагнозата и општата состојба на прегледаното лице и за тоа да поднесат извештај на надлежната лекарска комисија, преку инвалидската секција при начелството на воениот округ, која на основа на таков налез и мислење ќе донесе одлука во поглед на неспособноста за привредување на такво лице. Ако најде за потребно може претходно сама да го прегледа или да го упати во болница на специјален преглед.

Член 14

Комисијата пред то што ќе пристапи на прегледот на повиканото лице:

- 1) ќе го утврди неговиот идентитет;
- 2) ќе го прочита актот за неговиот поран преглед, како и другите акти во врска со ранувањето и болеста; и
- 3) ќе земе по потреба и подаци од повиканото лице, доколку е тоа потребно за комисијата заради нејзината правилна оценка.

Член 15

Комисијата ќе го прегледа повиканиот војни воен инвалид придржувајќи се во се кон овој правилник и Напатствието за проценка стопанската неспособност на војните воени инвалиди, а другите лица придржувајќи се само кон овој правилник.

Сите членови на комисијата присуствуваат на прегледот и имаат право да бараат потребни обавестувања.

Член 16

Ако комисијата при прегледот најде оти заради одредувањето на точната дијагноза и процентот на неспособноста е потребно да повиканото лице биде на испитување или да биде прегледано од лекар специјалиста, ќе го упати во најблиската воена или граѓанска болница во која што има такви специјалисти. Исто така ќе се постапи ако се потребни особени прегледи: бактериолошки, серолошки, хемиски, рентгенолошки и слични.

Член 17

При утврдувањето на неспособноста за привредување комисијата е должна да одреди да ли таа неспособност е постојана или привремена. Ако најдесте неспособноста за привредување на прегледаното лице е привремена, ќе го одреди траењето на таа неспособност и времето кога дотичното лице ќе биде подвргнато на повторен преглед.

Член 18

Лекарските комисии издаваат инвалидски уверења по пропишан образец само на оние војни воени инвалиди за кои што ќе најдат да имаат 20 и повеќе проценти неспособност за привредување и да е таа неспособност во узрочна врска со опстојателствата кои што ги предвидува чл. 2 на овој правилник. Еден примерок на инвалидското уверење му се доставува на инвалидот, ако не е присетен, преку месниот народен одбор, а другиот примерок се задржува во инвалидскиот предмет.

Во сите други случаи лекарската комисија нема да издава инвалидски уверења, туку својата одлука (напазот и мислењето) ќе го констатира на самиот инвалидски предмет.

Пониските лекарски комисии донесуваат одлука едногласно и ја потпишуваат сите членови. Во случај да се мислењата поделени комисијата предметот излицето — и без жалба — ќе го упати на повисоката лекарска комисија да донесе конечна одлука.

Член 19

Инвалидското уверење треба да ги содржи сите опстојателства кои што од медицинското гледиште се од важност за донесување правилна одлука по инвалидскиот предмет. Инвалидското уверење особено треба да ги содржи податоците за видот на раната, повредата, озледата или болест (со медицинска терминологија и со народен израз), процентот на неспособноста за привредување и мислењето да ли оваа неспособност може да се доведе во узрочна врска со опстојателствата кои што ги предвидува чл. 2 на овој правилник, означувајќи ја односната глава и редниот број од Напатствието за процена на стопанската неспособност на војните воени инвалиди. Истовремено ќе се означат да ли таа неспособност е постојана или привремена и за кое време.

Кога лекарските комисии не ќе издадат инвалидски уверења, туку своите одлуки ги констатираат на самите предмети, тогаш ќе заведат:

1) кај лицата кои што бараат да бидат признати за војни воени инвалиди дијагнозата и констатацијата да таа не повлече никаков процент на неспособност, а доколку повлече, да не е во узрочна врска со опстојателствата за кои што зборувачл. 2 на овој правилник;

2) кај другите лица дијагнозата и мислењето да ли е прегледаното лице во оглед на опстојателствата наведени во чл. 2 на овој правилник неспособно за привредување. Неспособноста кај децата може да биде и привремена, но мора да биде потполна и да настапила пред навршените 17 години, односно пред навршените 23 години на животот ако се школуват.

Член 20

Против одлуката на пониската лекарска комисија прегледаното лице може да поднесе жалба на повисоката лекарска комисија преку инвалидската секција при начелството на воениот округ во рок од триесет дена од денот на соопштувањето, односно приемот на одлуката. При предавањето на одлуката прегледаното лице може да се одрече од жалбата. Во тој случај инвалидските секции предметот одма ќе и го достават на надлежната инвалидска комисија, а во противно ќе се причека истекот на рокот за жалбата. Прегледаното лице по приемот на одлуката може кај инвалидската секција одма на записник да изјави жалба.

Во одлуката треба да стои и поука за жалбата.

Член 21

Во случај на навремено изјавена жалба инвалидската секција, односно пониската лекарска комисија, ќе го достави предметот заедно со жалбата на повисоката лекарска комисија.

Член 22

Ако е жалбата ненавремена, инвалидската секција тоа само ќе го констатира на жалбата, ќе ја приклучи истата кон инвалидскиот предмет и целиот предмет ќе и го достави на надлежната инвалидска комисија.

Член 23

Повисоката лекарска комисија, кога по навремената жалба ќе го добне предметот од инвалидската секција, односно од лекарската комисија, ќе го повика жалителот на преглед и потоа ќе донесе конечна одлука.

Член 24

Повисока лекарска комисија по завршениот преглед во сите случаи ќе го доставува предметот и одлуката на надлежната инвалидска комисија. Инвалидското уверење се доставува во два примерка од кои еден инвалидската комисија ќе му го предаде на војниот воен инвалид.

Евиденција на прегледаните лица

Член 25

Инвалидските секции при начелствата на воениите окрузи должни се да водат список на прегледаните лица со назначувањето резултатот на прегледот по пропишаниот образец.

Завршни одредби

Член 26

Се овластува Инвалидското одделение на Министерството на народната одбрана да дава потребни објаснувања во врска со овој правилник.

Член 27

Овој правилник влегува во сила кога ќе се објави во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“.

Ин. бр 3851

30 јули 1946 година

Белград

Министер на народната одбрана,
Маршал на Југославија
Јосип Броз-Тито, с. р.

443.

На основа чл 32 42 и 44 Законот за војните воени инвалиди пропишувам

П РА В И Л Н И К

ЗА ПОСТАПКАТА НА ИНВАЛИДСКИТЕ КОМИСИИ
I Постапка

Член 1

Заради признавање инвалидските права по Законот за војните воени инвалиди пријава се поднесува:

1) на инвалидската комисија при штабот на армијата, или

2) на инвалидската секција при начелството на воениот округ.

Пријавата се поднесува писмено или усмено. Усмената пријава се дава на записник кај инвалидската комисија при штабот на армијата или кај инвалидската секција при начелството на воениот округ.

Член 2

Пријавата треба да содржи:

- 1) презиме, име и татково име на инвалидот;
- 2) чии и занимање;
- 3) година и место на раѓањето;
- 4) место на живеењето односно пребивалиштето;
- 5) кога е мобилисан, односно кога стапил во Партизанските одреди на Југославија, во Народно-ослободителната војска и Партизанските одреди на Југославија или во Југословенската армија;
- 6) на која единица припаѓал во моментот на онеспособувањето;

7) на кој ден, месец и година е онеспособен, од кого е онеспособен, во која борба и во кој дел на телото, на кој положај и место, односно кога е примен во болница;

8) име и презиме на претпоставените војни ставешници;

9) во која болница се лекуел, колку време, име и презиме на лекарот кој што го лекуел;

10) ичињата на сведоците -- војните другари на кои што им е познато кога инвалидот е онеспособен.

Лицата кои се од составот на Партизанските одреди на Југославија, Народно-ослободителната војска и Партизанските одреди на Југославија, односно Југословенската армија, треба во пријавата да наведат во која борба се онеспособени (заседа, офанзива на непријателот, тројка, испад и на тоа слично), на каква должност и под какви опстојателства, како и подаци кои што на нив се однесуваат од предниот став на овој член.

Лицата кои што го доведуваат своето право на помош и заштита од загинатите, умрениот или нестанатите поднесуваат пријава со истите подаци од ставот 1 на овој член за загинатиот, умрениот или нестанатиот. Осем тоа, овие лица поднесуваат иште и овие подаци: своето име и презиме, занимавање, година и место на раѓањето, место на пребивалиштето, односно на живеењето, фамилијарната и имотната состојба.

Член 3

Доколку подносителот на пријавата располага со писмени докази за фактите од чл. 2 на овој правилник е должен да ги приложи со пријавата.

Подносителот на пријавата кој што бара додаток на деца е должен за нив да поднесе извод од книгата на раѓањето.

Со пријавата се поднесува и уверение издадено од месниот, градскиот односно околискиот (реонскиот) народен одбор да не постоат смекји од чл. 6 на Законот за војните воени инвалиди.

Член 4

Инвалидската секција при нечелството на воениот округ кога ќе ја прими пријавата е должна да ги прибави сите докази што се потребни за правилно решение на инвалидскиот предмет, доколку истите не се приложени со пријавата.

Инвалидска секција при собирањето на податоците ќе ги впушта на лекарско-комисиски преглед сите овие лица кои што мораат претходно да се прегледат заради стекнување помош и заштита по Законот за војните воени инвалиди.

Кога ќе ги присобере потребните подаци инвалидската секција ќе го достави предметот на надлежната инвалидска комисија на решение.

Член 5

Инвалидската комисија при штабот на армијата, кога ја прима пријавата непосредно од подносителот или преку инвалидската секција, таквигјере е должна да прибави докази кои се потребни за правилно решение на инвалидскиот предмет. Потребните докази ги прибавува непосредно или преку инвалидските секции.

Член 6

Инвалидската комисија при штабот на армијата ја одредува својата надлежност по местото на пребивалиштето, односно живеењето на подносителот на пријавата.

Член 7

При донесување одлуката за признавање инвалидското својство, инвалидската комисија ќе ги зема првенствено во оглед исправите на воени единици, команди и установи, а по тоа јавните исправи на граѓанските власти и другите доказни средства.

Доказниот материјал инвалидските комисии го ценат по слободно убегие.

Член 8

На основа присобраните подаци инвалидската комисија при штабот на армијата донесува решение со кое на молителот му се признаваат инвалидските права по Законот за војните воени инвалиди или се одбива од барањето.

Во секое решение мораат да бидат наведени доказите, нивната содржина, оценка на тие докази, како и поука во поглед на употреба жалбата.

Член 9

Против решението на инвалидската комисија при штабот на армијата може да се поднесе жалба на Врховната инвалидска комисија во рок од 30 дена по приемот на решението.

Жалбата е навремена ако е предадена лично во горниот рок или преку пошта на рецепис на инвалидската комисија против чие решение се жали, или на Врховната инвалидска комисија.

При приемот на решението заинтересираното лице може да се одрече од жалба. Во тој случај инвалидската комисија ќе го достави предметот одма на Врховната инвалидска комисија, а во противно ќе го причека истекот на рокот за жалбата.

Член 10

Инвалидската комисија при штабот на армијата ги достава по службена должност на Врховната инвалидска комисија сите предмети на основа на кои ја признала помошта и заштитата по Законот за војните воени инвалиди, и тоа по истекот на рокот за жалба, односно после писмената изјава за одречување од жалбата. Во сите други случаи предметите се доставуваат само по жалба на заинтересираното лице.

Член 11

Врховната инвалидска комисија недостатошно извидените предмети ги враќа на доследување, инаку решението го оснажува, понижува или преиначува.

Забелешките на Врховната инвалидска комисија се обвезни за инвалидските комисии при штабовите на армиите.

Член 12

Решението на Врховната инвалидска комисија се издава во три преписа. Еден препис се доставува на Инвалидското одделение на Министерството на народната одбрана за извршување, а двата преписа се доставуваат со инвалидскиот предмет на надлежната инвалидска комисија, која еден примерок доставува на заинтересираното лице, а вториот со предметот го остава во својата архива.

Член 13

Инвалидските комисии при штабовите на армиите, како и Врховната инвалидска комисија, донесуваат решение во советите и тоа со мнозинство на гласовите.

Член 14

Погрешките во пишувањето, сметањето, како и другите очевидни неточности во решението може инвалидската комисија во секое време да ги исправи.

Член 15

После ставањето во течење на инвалидските принадежности на основа правосилното решение, надлежните исплатни органи ќе донесуваат одлуки за сите подоцни промени, кои што влијаат на височината на инвалидските принадежности.

Исто така исплатните органи ќе донесуат одлуки за исплата на трошковите за погреб (чл. 26 Законот за војните воени инвалиди).

Член 16

Обнова на постапката може да се бара во следните случаи:

1) кога после конечното решение за инвалидското право на војниот воен инвалид настапуат промени во способноста за привредување од истите причини заради кои тоа право му било признато;

2) кога дополнително ќе се поднесат нови докази за стекнување или губиток на инвалидските права, а овие докази до завршотокот на пораната постапка не биле познати или не можеле да се прибават.

Барањето за обнова на постапката се поднесува на инвалидската комисија при штабот на армијата која што го донела решението во првиот степен.

Инвалидизацијата по обновата на постапката тече на заинтересираното лице од денот на поднесеното барање.

Министерството на народната одбрана може да бара обнова на постапката било на итета, било во корист на лицата заштитени со Законот за војните воени инвалиди.

Сите државни органи и одбори на удружението на војните воени инвалиди, кога ќе видат оти лице неправилно ужива помош и заштита по Законот за војните воени инвалиди, се должни за тоа да го известат Инвалидското одделение на Министерството на народната одбрана.

II Состав на инвалидските комисии

Член 17

Инвалидските комисии при штабовите на армиите, како и Врховната инвалидска комисија на ФНРЈ при Министерството на народната одбрана, решаваат во совети од три члена. Sprema потреба можат да се образуваат и повеќе совети. Во состав на советот влегуваат два офицера и еден дипломиран правник кој може да биде граѓанско лице.

Претседателот на Врховната инвалидска комисија на ФНРЈ при Министерството на народната одбрана, како и претседателите на инвалидските комисии при штабовите на армиите, ги одредува Министерот на народната одбрана. Претседателите се одговорни за организацијата и работата на инвалидските комисии. Министерот на народната одбрана ги одредува и другите членови на инвалидските комисии.

Секретарот и другиот потребен административен персонал ги ставаат на инвалидските комисии на располагање надлежните штабови на армиите односно помошникот на Министерот на народната одбрана.

Член 18

Заради давање обвезни напатствија за решавање инвалидските предмети претседателот на Врховната инвалидска комисија може да свикае општа седница на сите совети.

Одлуките на општата седница се донесуваат со мнозинство на гласовите.

Такви одлуки ги обврзуваат сите совети на Врховната инвалидска комисија и сите инвалидски комисии при штабовите на армиите.

III Преведување

Член 19

Инвалидските комисии при штабовите на армиите ќе ги преведат на преписите на Законот за војните воени инвалиди војните воени инвалиди од народно-ослободителната војна на кои што им е признато инвалидско својство со решенијата од штабовите на армиите.

Овие инвалиди поднесуваат на надлежната инвалидска комисија следни докази:

1) решение од штабот на армијата за признавање инвалидското својство;

2) да ли се службеници, намештеници, работници или пензионери на државни, кооперативни и на други

јавни и приватни установи, претпријатија и организации;

3) колкав им е чистиот постојан месечен приход од вршењето на макар каква самостојна стопанска работа или инаку;

4) да ли се сместени во инвалидски домови, колонии, болници и други државни установи подолго од месец дена;

5) извод од книгите на родените за деца помлади од 17 години, односно помлади од 23 години ако се школуваат;

6) да ли се децата наведени во точ. 5 сместени на бесплатно издржување во кој државен, кооперативен или приватен завод; прима ли детето стипендија или помош и колку месечно; има ли детето сопствен имот (движен или недвижен) и колкав му е чистиот месечен доход од него.

Член 20

Инвалидските комисии при штабовите на армиите ќе ги преведат на начин предвиден во чл. 19 на овој правилник сите војни воени инвалиди од пораните војни на кои им се досудени инвалидски принадлежности со правосилни решенија означени во чл. 43 точ. 2, 3 и 4 на Законот за војните воени инвалиди.

Член 21

Инвалидските комисии при штабовите на армиите ќе ги преведат на прописите од Законот за војните воени инвалиди и вдовиците на загиналите, умрените или нестанатите, како и вдовиците на умрените војни воени инвалиди од I до VII група заклучно од пораните војни, на кои им се досудени инвалидски принадлежности со правосилни решенија означени во чл. 43 точ. 2, 3 и 4 на Законот за војните воени инвалиди, и тоа:

1) кои што навршиле 40 години на животот;

2) кои што не навршиле 40 години на животот, а имаат деца помлади од 17 години, ако се школуваат помлади од 23 години, или ако се децата потполно неспособни за привредување додека таа неспособност трае.

Вдовиците од пораните војни без деца, кои што не навршиле 40 години на животот, а наведуваат да се неспособни за привредување, ќе се упатат претходно на лекарско-комисијски преглед заради утврдување неспособноста за привредување.

Член 22

Инвалидските комисии при штабовите на армиите ќе ги преведат на прописите на Законот за војните воени инвалиди:

1) децата на загиналите, умрените или нестанатите, како и децата на умрените војни воени инвалиди од I до VII група заклучно (чл. 2 точ. 3 на Законот за војните воени инвалиди), на кои им се досудени инвалидски принадлежности со правосилни решенија, а помлади се од 17 години, односно ако се школуваат помлади од 23 години;

2) децата на умрените војни воени инвалиди од I до VII група заклучно од пораните војни, на кои инвалидските принадлежности им се досудени со правосилни решенија, а помлади се од 17 години односно ако се школуваат помлади од 23 години;

3) децата потполно неспособни за привредување, кои што досега примале инвалидски принадлежности.

Член 23

Инвалидските комисии при штабовите на армиите ќе ги преведат на прописите на Законот за војните воени инвалиди родителите на загиналите, умрените или нестанатите, како и родителите на умрените војни воени инвалиди од I до VII група заклучно од пораните војни, кои што имаат правосилни решенија за инвалидските принадлежности наведени во член 43 точ. 2, 3 и 4 на Законот за војните воени инвалиди, под услов да се од сиремашна состојба и да навршиле 60 години старост.

Родителите на сиремашна состојба кои се помлади од 60 години, а наведуваат да се неспособни за

приведување, инвалидските комисии, односно инвалидските секции претходно ќе ги упатуат на лекарско-комисионски преглед за утврдување нивната неспособност за приведување.

Член 24

Сите уживатели на инвалидските принадлежности од пораните војни за преведување имаат да се пријават на надлежната инвалидска комисија, односно на инвалидската секција при начелството на воениот округ, и да поднесат документи наведени во чл. 19 на овој правилник, а освен тоа уште и:

1) уверение од надлежната народна власт да не се осудуени заради предавачка и заради служба на непријателот;

2) уверение да не се осудуени со судска пресуда заради учествувањето на страна на окупаторот и неговите помагачи против Партизанските одреди на Југославија, Народно-ослободителната војска и Партизанските одреди на Југославија, Југословенската армија и нејзините сојузници.

Лицата кои што вршат јавна служба или од таков однос примаат пензија, место податоците од точ. 1 и 2 на овој член, ќе поднесат уверение за вршење јавна служба односно за примање пензија.

Член 25

Заинтересираните лица поднесуваат на инвалидската комисија при штабот на армијата податоци од чл. 19 на овој правилник само дотолку, доколку истите се потребни за решение за преведување и за височина на инвалидските принадлежности.

Член 26

Инвалидските комисии при штабовите на армиите се должни преписот на своето решение за преведување да го достават на инвалидското одделение на армијата за извршување и на заинтересираното лице.

Член 27

Решенијата за преведувањето се извршни.

Инвалидската комисија при штабот на армијата може своето решение да го измени во случај на оправдан притвор од заинтересираното лице.

Решението за преведување на инвалидски принадлежности го вклучува и признавањето на другите видови на заштита по Законот за војните воени инвалиди.

Член 28

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“.

Ил. бр. 3849

30 јули 1946 година

Белград

Министер на народната одбрана,

Маршал на Југославија

Јосип Броз-Тито, с. р.

444.

На основа чл. 9 Законот за „Партизанската споменица 1941“ пропишвам

П Р А В И Л Н И К

ЗА ИЗВРШУВАЊЕ ЗАКОНОТ ЗА „ПАРТИЗАНСКАТА СПОМЕНИЦА 1941“

Член 1

Носителите на „Партизанската споменица 1941“, кои што имаат жела да го користат правото на бесплатна лекување за државен трошок во здравствени

ните и хигиенските установи кои што се навојуваат во рацете на државата или јавноправните тела (точ. а чл. 5 Законот за „Партизанската споменица 1941“), се должни да се обратат на една од овие установи која, по извршениот преглед, ќе ги задржи на лекување или ќе ги упати во други лечилишта.

Упат за лекување може да издаде и секој лекар по државна или друга јавна служба.

Член 2

Носителите на „Партизанската споменица 1941“ кои имаат жела да го користат правото на годишен одмор од месец дена за државен трошок во државните санаториуми, бањи, летовалишта, зимски домови и слични установи (точ. б чл. 5 Законот за „Партизанската споменица 1941“), ќе се обратат на управите од овие установи кои се должни да се грижат за носителите на споменицата да им обезбедат потребен број места.

Користењето на одморот ќе го забележува во книшката на споменицата управата на установата во која одморот е искористен.

Член 3

Носителите на „Партизанската споменица 1941“ имаат право на повластено возење од 50% за неограничен број патувања во сите класи на железниците, бродовите и автобусите во државна режија, а на авионите за два патувања годишно.

Користењето на повластено возење на авион ќе се забележува во книшката на „Партизанската споменица 1941“, а до излегувањето на книшката на потврдата.

Член 4

Носителите на „Партизанската споменица 1941“ се должни при користењето на правата од чл. 1, 2 и 3 на овој правилник да ја покажуваат книшката на „Партизанската споменица 1941“, односно потврдата издадена од Персоналната управа на Министерството на народната одбрана, додека не ќе бидат издадени овие книшки.

Член 5

Во случај на смрт на носителот на „Партизанската споменица 1941“, погребот ќе се изврши за државен трошок, спрема положбата на умрениот и обичаите на местото во кое живеал.

Член 6

Потребни кредити за исплата на трошковите од чл. 1, 2 и 5 на овој правилник ќе се предвидат во буџетот на Министерството на финансии ФНРЈ. Начин на исплатата ќе ја регулира Министерот на финансии ФНРЈ.

Член 7

Правото на лекување и годишен одмор во смисла чл. 1 и 2 на овој правилник како и на трошкови за погреб, се признава на носителите на споменицата од денот на влегувањето во сила на Законот за „Партизанската споменица 1941“.

Член 8

„Партизанската споменица 1941“ се носи на среде на горниот лев џеп на војничката блуза, односно на соодветното место на граѓанското одело.

Член 9

Замената на старите споменици со „Партизанската споменица 1941“ ќе се изврши до јануари 1947 година.

Член 10

Во случај на изгубување „Партизанската споменица 1941“ на носителот може да му се издаде нова споменица. Издавањето на нова споменица го одо-

бруе Министерот на народната одбрана на основа изјавата на носителот на споменицата за опстојателствата под кои споменицата е изгубена, како и на основа потврдата на редакцијата од „Службениот лист ФНРЈ“ за огласување изгубената споменица за неважна. Изјавата ја заверува надлештвото или установата во која работи носителот на споменицата, односно околинскиот народен одбор.

Новата споменица не може да се издаде пред истекот на рокот од три месеци од денот на огласувањето на изгубената споменица за неважна.

Член 11

После смртта на носителот на „Партизанската споменица 1941“ споменицата ќе се чува кај неговата фамилија, со тоа да никој нема право да ја носи.

Член 12

Овој правилник влегуе во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“

Претседателот на Владата ФНРЈ
и Министер на народната одбрана,
Маршал на Југославија
Јосип Броз-Тито, с. р.

445.

На основа членот 13 Финансовскиот закон ФНРЈ за буџетска 1946 година, а во согласност со Претседателот на Стопанскиот совет и по одобрување на Претседателот на Владата ФНРЈ донесуам

НАРЕДБА

ЗА УКИНУВАЊЕ ТАКСИТЕ ВО ПОСТАПКАТА КАЈ СУДОВИТЕ НА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во постапката кај судовите на социјално осигурување („Службен лист“ бр. 85 од 2 ноември 1945 година) не се плаќа никаква такса.

Член 2

Оваа наредба влегуе во сила кога ќе се објави во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“.

В бр. 6372

6 јули 1946 година

Белград

Министер на финансите,
Сретен Жујовиќ, с. р.

Претседател на Стопанскиот совет,
Борис Кидрич, с. р.

Одобруам,

Претседател на Владата ФНРЈ
и Министер на народната одбрана,
Маршал на Југославија

Јосип Броз-Тито, с. р.

446.

На основа членот 1 Уредбата за планска расподелба и потрошувачка на стоката од 12 мај 1945 година пропишуам

ПРАВИЛНИК

ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ЖИВОТНИ ПРОДУКТИ НА ПОСЕТИТЕЛИТЕ НА ТУРИСТИЧКИ, КЛИМАТСКИ И БАНСКИ МЕСТА

Член 1

Право на снабдување по овој правилник имаат сите посетители на туристички, климатски и бански

места, кои што по предлог на министерствата за трговијата и снабдувањето на народните републики ќе ги одреди Министерот за трговијата и снабдувањето ФНРЈ.

Член 2

Снабдувањето на напред споменатите лица ќе се врши на основа туристички потрошувачки карти, кои што ќе ги издаваат месните народни одбори на туристичките, климатските и банските места на основа на лична карта односно други документи за идентитетот.

Член 3

Месните народни одбори ќе водат список на издадените туристички потрошувачки карти со следните rubрики: реден број, презиме и име на корисникот, број и дата на личната карта односно на друг документ за идентитетот и надлештвото кое што ги издало односните туристички визи од иностранство, за колку дена е издадена потрошувачката карта.

На основа податоците од овој список месните народни одбори ќе го известуат секој прв во месецот министерството на трговијата и снабдувањето на својата народна република за бројот на издадените туристички потрошувачки карти. Министерствата на трговијата и снабдувањето на народните републики ќе го известуат во текот на истиот месец Министерството на трговијата и снабдувањето ФНРЈ за бројот на издадените туристички потрошувачки карти на нивното подрачје.

Член 4

Во поедини туристички, климатски и бански места ќе се одредат претпријатијата за јавна исхрана (хотели, пансиони, ресторани и сл.), во кои што ќе се прехрануваат посетителите со туристички потрошувачки карти и малопродавниците на рационализирани животни продукти, во кои што тие ќе можат да купуваат одредени продукти, ако сакаат сами да спремаат храна.

По и издавањето храна односно продукти претпријатијата и малопродавниците од туристичките потрошувачки карти ќе ги сечат соодветните купони, со кои што ќе ги правдаат издадените количини на храната и продуктите.

Член 5

Дневно туристичко следење изнесуе 500 гр. леб или 400 гр. пченично брашно, 100 гр. бело брашно, 100 гр. месо, 50 гр. маснотија, 50 гр. шеќер и 25 гр. сол.

Член 6

Потребните продукти за своите потрошувачи, кои што се снабдуваат по овој правилник, претпријатијата и малопродавниците ќе ги добиваат со предавање на потребувањата од месниот народен одбор и тие потребувања ќе ги правдаат со купоните исечени од туристичките потрошувачки карти на своите потрошувачи.

Месните народни одбори ќе издаваат на основа на ова потребување налог по кој што одредените снабдувачи, на кои што во овие цели ќе им билат ставени на располагање потребни количини на рационализирани продукти, ќе ги издаваат тие продукти на претпријатијата за јавна исхрана односно на малопродавниците.

Член 7

Нови емисии на туристички потрошувачки карти ќе штапаат министерствата на трговијата и снабдувањето на народните републики спрема досегашниот образец на Министерството за трговијата и снабдувањето ФНРЈ.

Член 8

Се укинуе пораниот Правилник за снабдување со животни продукти на посетителите на туристички, климатски и бански места и се заменуе со овој правилник.

Член 9

Овој правилник влегуе во сила со денот на објавуењето во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“.

Бр. 63361

30 јули 1946 година

Белград

Министер на трговијата и снабдуењето,
др. Заим Шарац, с. р.

447.

На основа чл. 1 Уредбата за планска расподелба и потрошувачка на стоката и точ. II Решењето на Стопанскиот совет за одредување предмети кои што спаѓаат под планска расподелба и потрошувачка од 12 мај 1945 година („Службен лист“ бр. 32/45), а во врска точ. 10 Решењето бр. 467 од 9 јуни 1945 година („Службен лист“ бр. 40/45), издавам

НАРЕДБА

ЗА ПУШТАЊЕ ОЦЕТНАТА КИСЕЛИЦА ВО СЛОБODНА ПРОДАВАЧКА

1) Оцетната киселина на јакост 70—80% се пушта во слободна продавачка.

2) Со оваа наредба не се докачуе во прописите за цени.

3) Оваа наредба влегуе во сила со денот на објавуењето во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“.

Бр. 63362

30 јули 1946 година

Белград

Министер на трговијата и снабдуењето,
др. Заим Шарац, с. р.

448.

На основа чл. 1 Уредбата за планска расподелба и потрошувачка на стоката и точ. II Решењето на Стопанскиот совет за одредување предметите кои што спаѓаат под планска расподелба и потрошувачка од 12 мај 1945 година („Службен лист“ бр. 32/45), а во врска точ. 13 Решењето бр. 467 од 9 јуни 1945 година („Службен лист“ бр. 40/45), давам

ОБЈАСНУЕЊЕ

ДА ЛИКАЛИТ-БРИКЕТ НЕ СПАГЈА ПОД ПЛАНСКА РАСПОДЕЛБА И ПОТРОШУАЧКА

Под дрвен кјумур споменат во точ. 13 Решењето бр. 467 од 9 јуни 1945 година, се подразбира и ликалит-брикет, па спрема тоа истиот не се навојј под плански расподелба и потрошувачка.

Бр. 62683

27 јули 1946 година

Белград

Министер на трговијата и снабдуењето,
др. Заим Шарац, с. р.

449.

На основа членот 1 и 3 Уредбата за оснивање Извонредна комисија за автосообраќај, а во цел на правилно регулирање расподелбата, евиденцијата и работата на моторните возила, приеми од страна на УНРА, Извонредната комисија за автосообраќај при Претседателството на Владата ФНРЈ издава

НАРЕДБА

ЗА ПРОДАВАЧКА, КУПУАЧКА, ЗАМЕНУЕЊЕ ИЛИ ОТУГЛУЕЊЕ МОТОРНИТЕ ВОЗИЛА ОД УНРРА-иНОТО ПОТЕКЛО

Член 1

Продавачка, купувачка, заменуење или отуглуење на било кој начин на моторните возила, кои се од УНРРА-ино потекло, а се предадени на државните претпријатија и установи, на кооперациите, индустриските и другите стопански претпријатија, може да се врши едино по претходното одобрење од дирекцијата за авто-транспорт на оваа народна република на чија територија моторното возило се навојја.

Член 2

Секое отстапуење од оваа наредба повлечуе соодветни законски последици.

Член 3

Оваа наредба влегуе во сила со денот на објавуењето во „Службениот лист на Федеративната Народна Република Југославија“

V др. 2169

26 јули 1946 година

Белград

Претседател

на Извонредната комисија за автосообраќај,

В. Илич, с. р.

Секретар

на Извонредната комисија за автосообраќај,

инж. М. Симович, с. р.

УКАЗИ

УКАЗ

Президиумот на Народната скупштина на Федеративната Народна Република Југославија на основа членот 74 точка 14 Уставот решава

Министерот на надворешните работи за време неговото пребивање во иностранство ќе го заменуе Јосип Броз-Тито, претседател на Владата ФНРЈ и Министер на народната одбрана, Министерот на индустријата ФНРЈ ќе го заменуе Сретен Жујович, Министер на финансите, Министерот на поштите ФНРЈ Тодор Вујасинович, Министер на соопштењата.

У. бр. 385

26 јули 1946 година

Белград

Президиум на Народната скупштина
на Федеративната Народна Република Југославија

Секретар,
Миле Перувичич, с. р.

Претседател,
др. Иван Рибар, с. р.

ОДЛИКОВАНИА

ПРЕЗИДИУМОТ

на Народната скупштина на Федеративната
Народна Република Југославија

по предлог на Претседателот на Владата и Ми-
нистерот на народната одбрана, Маршалот на Југо-
славија Јосипа Броз-Тита

р е ш и л

да се за особени заслуги во борбата против
заедничкиот непријател на Републиката Чехосло-
вачка и Федеративната Народна Република Југо-
славија — германско-фашискиот освојувач, одликуе

СО ОРДЕН ПАРТИЗАНСКА ЗВЕЗДА I РЕД:

Лудвик Свобода, армиски генерал и Министер
на народната одбрана на Републиката Чехословачка.

Бр. 107

12 март 1946 година

Белград

Секретар,

Претседател,

М. Перуничич, с. р.

др. И. Рибар, с. р.

ПРЕЗИДИУМОТ

на Народната скупштина

на Федеративната Народна Република Југославија

на предлог на Претседателот на Владата и Ми-
нистерот на народната одбрана, Маршалот на Југо-
славија Јосипа Броз-Тита

р е ш и л

да се за осведочени геројски дела во борбата
против окупаторот за време на ослободителната
борба на народите на Југославија одликуе

СО ОРДЕН НА НАРОДЕН ГЕРОЈ:

Милан Поповиќ,

Бр. 128

12 март 1946 година

Белград

Секретар,

Претседател,

М. Перуничич, с. р.

др. И. Рибар, с. с

ПРЕЗИДИУМОТ

на Народната скупштина

на Федеративната Народна Република Југославија

на предлог на Претседателот на Владата и Ми-
нистерот на народната одбрана, Маршалот на Југо-
славија Јосипа Броз-Тита

р е ш и л

да се за особени заслуги за народ во текот на
народноослободителната борба одликуе

СО ОРДЕН ЗАСЛУГА ЗА НАРОД:

Стефановиќ Лазар, потпретседател на Главниот
одбор на Единствените синдикати на работниците и
наместниците на Југославија.

Бр. 129

13 март 1946 година

Белград

Секретар,

Претседател,

М. Перуничич, с. р.

др. И. Рибар, с. р.

ПРЕЗИДИУМОТ

на Народната скупштина

на Федеративната Народна Република Југославија

на основа членот 2 став 2 Законот за ордените и
медаљите ја одобруе Наредбата на Врховниот коман-

дант на Југословенската армија и морнарица Пов. бр.
1137 од 28 октомври 1945 година,

со која се за осведочени заслуги за народ од-
ликуат

СО МЕДАЉА ЗАСЛУГА ЗА НАРОД:

поручници: Стевановиќ М. Драгољуб, Толоски

А. Петар и Влајковиќ С. Александар;

потпоручник Крстановиќ М. Љубиша;

борци: Денковски Б. Ѓеорѓије, Степановиќ М.
Милутин, Митровиќ Ж. Предраг, Периќ К. Неђељко,
Костиќ В. Радмило, Радковиќ С. Бранко, Вуков Д.
Љубомир, Жакиќ Ј. Теодор и Живановиќ Н. Ву-
кашин.

Бр. 133

15 март 1946 година

Белград

Секретар,

Претседател,

М. Перуничич, с. р.

др. И. Рибар, с. р.

ЗАПИСНИК

НА IV ЗАЕДНИЧКА СЕДНИЦА ОД I РЕДОВНО
ЗАСЕДАНИЕ НА ОБАТА ДОМА НА НАРОДНАТА
СКУПШТИНА НА ФЕДЕРАТИВНАТА НАРОДНА
РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА, ОДРЖАНА НА 21
МАЈ 1946 ГОДИНА ВО БЕЛГРАД

Претседавале потпретседателите на Векјето на
народите Божидар Маслариќ и Косан Павлович.

Секретар на Векјето на народите Јоза Миливо-
јевиќ.

Претседавајќиот Божидар Маслариќ ја отвора
IV заедничка седница во 11,25 сатот.

Прочитаниот записник на III заедничка седница
на Народната скупштина се усвојуе без забелешка.

Пред прејдуењето на дневниот ред претседа-
вајќиот Божидар Маслариќ го прочита телеграмот
од Конгресот на делегатите на удружењето „Сло-
бодна Југославија“ од Буенос Аирес, со кој Конгре-
сот ја поздравуе Народната скупштина на Федера-
тивната Народна Република Југославија објективни
и морална и материјална поддршка на својата татко-
вина во изградување и на патот за собирање сито
народи во единствен братска заедница.

Свршетокот на читањето на овој телеграм на-
родните пратеници го пропратиле со плескање.

Се прејдуе на дневен ред: претресување предло-
гот на Законот за Договор за пријателство, взаемна
помош и соработуачка во мир помеѓу Федератив-
ната Народна Република Југославија и Чехословач-
ката Република заклучен во Белград на 9 мај 1946
година.

После опширното изложување на Министерот
на надворешните работи Станое Симиќ во начелниот
претрес зборуваат: Милош Московљевиќ „за“, Јосип
Рус „за“, Божидар Маслариќ „за“, Милош Царевич
„за“, др. Раде Прибичевиќ „за“, Саво Оровиќ „за“,
Војислав Кецаговиќ „за“, Хасан Ребаќ „за“, Мара
Нацевз „за“ и Фрањо Гажи „за“ па претседавајќи-
от Божидар Маслариќ го ставуе овој законски
предлог на гласање, кого Народната скупштина
еднодушно го усвојуе.

Претседавајќиот Божидар Маслариќ објавуе
оти е предлогот на Законот за договор за пријател-
ство, взаемна помош и соработуачка во мир по-
меѓу Федеративната Народна Република Југосла-
вија и Чехословачката Република заклучен во Бел-
град на 9 мај 1946 година Народната скупштина го
пријела едногласно.

Претседавајќиот Маслариќ ја заклучи заед-
ничката седница во 13,35 сатот.

21 мај 1946 година

Белград

Претседател на Сојузното векје,
Владимир Симиќ, с. р.

Секретар,

Јоза Миливојевиќ, с. р.

ОД ЗЕМСКИТЕ СЛУЖБЕНИ ЛИСТОВИ

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

„Службени гласник Народне Републике Србије“ во бројот 36 од 27 јули 1946 година објавуе:

Закон за овластуењето на Владата на Народната Република Србија да донесуе уредби по прашањата на наплатуењето таксата за лечење, лекарски прегледи, стручни интервенции и услуги во здравствените установи и бањи;

Закон за проширување подрачјето на Околијата пожешка Округот ужачки;

Закон за измените на Законот за накнада на патните трошкови за службени патуења на судии, секретари и други службеници на народните судови, кои што се извршени во интерес и за трошок на странката и на нејзиното барање;

Закон за ликвидација на работењето на бившиот „Изванреден комесаријат за обновување на Смелерево“;

Одлука на Президиумот на Народната скупштина на Народната Република Србија за укинување Одлуката на Обласниот народен одбор на Автономната Косовско-метохијска област со која што седиштето на Окружниот суд во Урошевац е пренесено во Ѓилане;

Одлука на Владата на Народната Република Србија со кој што седиштето на Окружниот суд во Урошевац се преместуе во Ѓилане;

Одлука на Министерот за градежите на Народната Република Србија за толкување одредбите на Правилникот за внатрешната организација и работење на обласните и окружните претпријатија од градежна струка,

Измени и дополнуења на Правилникот за накнада на трошковите за службени патуења и селидби на службениците на републиката, службениците на окружните и околските народни одбори, Извршниот народен одбор за град Белград, Стопанската банка на Народната Република Србија, како и на работниците и намештениците кои што се исплатуат по Уредбата за регулирање платите и надниците на работниците и намештениците од 20 април 1945 година

Решење на Министерот на внатрешните работи на Народната Република Србија за одобруењето да се промени називот на градот Ужице во „Титово Ужице“;

Решење на Министерот на трудот на Народната Република Србија за измена Одлуката за одредување тарифските ставови за работа на брежно-транспортните работници.

НАРОДНЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ

„Народне новине“, службениот лист на Народната Република Хрватска во бројот 96 од 23 јули 1946 година, објавуваат:

Решење за оснивање на Личката индустрија на дрво во Госпикј;

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ У НАРОДНОЈ РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

„Службени лист Аутономне покрајине Војводина у Народној Републици Србији“ во бројот 28 од 20 јули 1946 година, објавуе:

Одлука за оснивање Отсекот на народниот поделелски имот;

Одлука за давање заеми за обнова со војна уништените селски згради;

Правилник за финаниското работење и задолжуење на интереситите во врска со подигањето на нови села во Војводина.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

„Службени лист Народне Републике Босне и Херцеговине“ во бројот 30 од 24 јули 1946 година, објавуе:

Уредба за измена Уредбата за поништуење сведочанствата стечени за време окупацијата на државните и приватните средни трговски школа, за непризнавањето разредите и положените испити и за полагањето на дополнителните и накнадните испити;

Правилник за снабдуењето со приплодна стока и со живина на постојаните и сезонските припусни станици, месните народни одбори, сточарските кооперации и приватните сточари на подрачјето на Народната Република Босна и Херцеговина;

Наредба за максималниот неделен број на часовите на наставниците од средните стручни школа и за хонорисањето на прекубројните часови;

Наредба за поставуењето на испитна комисија за електро-техничарите, кондуктерите и трамваите, кино-оператерите и раководителите на парните и електричните постројки.

СОДРЖАЈ:

	Страна
436. Закон за државните службеници — —	721
437. Основен закон за државните стопански претпријатија — — — — —	731
438. Одлука за извонредната постојана државна доживотна помош — — — — —	737
439. Одлука за извонредната државна помош која што им се доделуе на лица на кои што им е истата обуставена на основа прописите на членот 13 Уредбата за установување правото на пензија — — — — —	737
440. Указ за прогласување на поделелското добро „Иваниград“ и државното земјиште во Кутјево за добра од општо-државно значење — — — — —	738
441. Правилник за внатрешната организација и работење на Президиумот на Народната скупштина ФНРЈ — — — — —	738
442. Правилник за преглед на лицата заштитени со Законот за војните воени инвалиди — — — — —	739
443. Правилник за постапката на инвалидските комисији — — — — —	741
444. Правилник за извршување Законот за „Партизанската споменица 1941“ — — — — —	744
445. Наредба за укинување таксите во постапката кај судовите за социјално осигурување — — — — —	745
446. Правилник за снабдување со животни продукти на посетителите на туристички, климатски и бански места — — — — —	745
447. Наредба за пуштање оцетната киселина во слободна продавачка — — — — —	746
448. Објаснување да ликалит — брикет не спаѓа под планска расподелба и потрошувачка — — — — —	746
449. Наредба за продавачка, купувачка, заминување или отугување на моторните возила од УНРРА-иното потекло — —	746

Издавач: Редакцијата на „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“ — Белград, Бранкова 20. — Директор и одговорен уредник Слободан М. Нешовиќ, Мајке Јевросиме 20. — Штампана на Државна штампарија, Белград